ATILIM

Kurucusu: İ.Bilen — Sayı 18 (208)

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi organı — 15 Eylül 1987

Bütün ülkelerin proleterleri birleşiniz!

Demokratik Türkiye
Daha Güçlü TKP !

TKP MK Sekreterliğinin açıklaması

BÜTÜN DEMOKRASİ GÜÇLERİ BİRLEŞİRSE ANAP HÜKÜMETİNİN OLDU BİTTİLERİ ÖNLENEBİLİR

6 Eylül referandumu ve onu izleyen gelişmeler sonucunda, ülkemizin bir yol ayırımında bulunduğu daha belirginleşti. Şimdi Amerikancı, militarist, gerici güçlerin girişimleriyle otoriter bir rejimi pekiştirip kalıcılaştırmak ile demokrasiye gerçekten geçilmesi arasındaki farklar daha açık ortaya çıkıyor. Demokrasi mücadelesinin başarısı için yapılması gerekenler netleşiyor, ANAP hükümetinin oldu bittilerine karşı bir direniş çizgisi beliriyor.

ANAP hükümeti seçim yasasında yaptığı muhalefet güçlerinin olanaklarını tamamen kısıtlayan değişikliklerle, kendi iktidarını beş yıl daha sürdürmek ve demokrasiye geçişin yollarını tıkamak istemektedir. Referandum sırasında, siyasi yasakların kalkmasını önlemek için yürüttüğü kampanyada ANAP hükümeti, kendi politik çıkarları için devletin mali olanaklarını ve propaganda araçlarını alabildiğine kullanmıştır. Şimdi demokratik kuralları kabaca çiğneyerek, aynı ahlak dışı yöntemlerle genel seçimlerde çoğunluğu almayı amaçlamaktadır.

Bütün bunlar ülkemizdeki rejimin demokrasi ile uzaktan yakından bir ilişkisi olmadığını tekrar tekrar gösteriyor. Amerikan emperyalizminin ve oligarşinin çıkarlarını kollayan bu hükümetle, bu antidemokratik seçim yasası ile de-

Arkası 18. sayfada

ERKEN SEÇİM VE TARTIŞMA

Ülke referandumdan çıktı ve erken seçimin kapısına dayandı.

TKP'nin kuruluşunun 67. yılında H.Kutlu yoldaşın yaptığı konuşma ve Merkez Komitesi sekreterliğinin bildirisi, parti içi tartışmayı yürüttüğümüz ve hemen arkasından TKP-TİP ortak program ve tüzük tasarılarını tartışmaya hazırlandığımız bir sırada, parti örgütlerimizin önünde duran gerçekten zor ödevleri ve sorunları gözler önüne sermiştir.

Aynı anda hem ülkenin demokratik yenilenmesi ve hem de partimizin yenilenmesi ile ilgili ödevleri çözmek zorundayız.

I.

MK Sekreterliğinin bildirisinde "ülkemizin bir yol ayırımında" olduğu belirtilmektedir. Açıktır ki, şimdi pek çok şey, erken seçimlerde ANAP'ın ülkede demokratikleşme sürecini doğmadan boğmasını devrimci tüm solla, en geniş demokrasi güçleriyle, tek bir güç dışta kalmaksızın önlemeye bağlıdır.

Bu nedenle, ortak program ve tüzük temelinde devam edecek olan parti içi tartışmayı partiyi güçlendirme hedefine sıkı sıkıya bağlamak fikri, çok daha büyük önem taşımaktadır. Aynı zamanda Poli-

Arkası 19. sayfada

TKP MK Genel Sekreteri H.Kutlu yoldaşın TKP'nin 67. kuruluş yıldönümü nedeniyle TKP'nin Sesi radyosunda yaptığı konuşma

Yoldaşlar, işçi ve emekçi kardeşlerim, genç arkadaşlar...

Partimizin 67. kuruluş yıldönümünde sizlere seslenmekten büyük sevinç duyuyorum. Merkez Komitemiz adına hepinizi en içten duygularla selamlarım.

Bu yıl 10 Eylül'ü önemli gelişmelerin eşiğinde kutluyoruz. Komünist hareketimizin 67 yıllık tarihinin önemli bir dönüm noktasındayız. Önümüzde Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 70. yıldönümü var. Bildiğiniz gibi işçi sınıfımızın iki devrimci partisinin, Türkiye Komünist Partisi ile Türkiye İşçi Partisi'nin tek bir komünist partisi olarak birleşmeleri, tamamlanma sürecine girmiş bulunuyor.

Yoldaşlar,

Güçlü bir komünist partisi! Hedef budur. Türkiye'nin, halkımızın güçlü bir komünist partisine ihtiyacı var. Baştan beri çabalarımız bu hedefe yönelik-tir. Şimdi TİP ile birlik sürecinin tamamlanmasıyla bu hedefe doğru çok büyük bir adım atılmış olacak. Bu birlik iki partinin ilkeli, ısrarlı ve sabırlı çabalarının ürünüdür. Komünist Partisi'nin güçlenmesi ve komünistlerin birliği için çabalar bundan böyle de aralıksız sürecektir. Ülkemizdeki her bir gelişme tekrar tekrar gösteriyor ki, güçlü bir komünist partisi olmadan ülkemizin ve halkımızın kaderini değiştirme, toplumsal ilerlemenin yolunu açmak olanaksızdır.

Şimdi 10 Eylül'de, komünist hareketimizin başlangıç yıldönümünde bütün yoldaşlarımıza sesleniyorum, birlik sürecini tamamlamak, komünist hareketimizi daha da güçlendirmek için her çabayı gösterin! İki partinin birliğinin önemine yalnız bugünün dar çerçevesi içinden değil, geleceğin geniş ufkundan bakın!

Arkası 2. sayfada

ÇARK BAŞAK – ATILIM UZ BASIN FESTİVALİNDEYDİ

Alman Komünist Partisi Merkez Organı **Unsere Zeit** gazetesinin basın festivali 450 binden fazla ziyatretçinin katılımıyla 11-12-13 Eylül tarihleri arasında Duisburg kentinde gerçekleştirildi.

Basın festivaline Çark Başak ve Atılım'ın ortak bir pavyonla katılması değişik kesimler tarafından ilgiyle karşılandı. Yüzlerce TBKP Program Taslağı'nın satıldığı, binlerce TİP ve TKP tarafından birlikte yayınlanan Almanca bildirinin dağıtıldığı festivalde TİP ve TKP temsilcilerinin konuşmacı olarak katıldığı tartışmalı toplantılarda sorular özellikle birleşme sürecinin neden bu kadar uzun sürdüğü, partiler arasındaki farkların

Arkası 18. sayfada

TKP MK Genel Sekreteri H.Kutlu yoldaşın TKP'nin 67. kuruluş yıldönümü nedeniyle TKP'nin Sesi radyosunda yaptığı konuşma

Başı 1. sayfada

Dostlarım,

Biz komünist partisinin güçlenmesini ve komünistlerin birliğini, genel olarak devrimci solun güçlenmesi ve birlikteliği, ortak mücadelesi dışında, ondan ayrı bir süreç olarak düşünmüyoruz. Şimdi bütün devrimci sol parti, örgüt ve gruplarla diyaloga girmek, kalıcı dostluk ilişkileri kurabilmek için çaba gösteriyoruz. Bütün devrimci sol güçler arasında karşılıklı saygı ve anlayışa dayalı, somut işbirliği ve somut tartışma üreten bir ilişkiler sistemi oluşturulabilirse, ortaya işçi sınıfı ve öteki emekçilerin, aydınların mücadelesi açısından büyük olanaklar çıkacaktır. Biz bu çabalarımızın öteki devrimci güçler tarafından yanıtsız bırakılmayacağına inanıyoruz. Ayrı ayrı durduğumuzda, birbirimizin zararına güçlenmeye çalıştıkça, halkın güvenini kazanmanın olanaklı olmadığına inanıyorum ki, hepimiz görüyoruz. Şimdi sorun subjektif engelleri aşmayı, yeni bir anlayışla birbirimize yaklaşmayı başarabilmektir.

Komünistler bulundukları her yerde çevrelerindeki sol güçlerin dostluğu, diyalog ve işbirliği için aralıksız çalışmalıdır. Bu, günlük parti çalışmasının ayrılmaz bir parçası olmalıdır. Ortak olan noktaları öne çıkarmak, bu noktalarda yoğunlaşmak, öteki noktalardaki tartışmaları işbirliğine zarar vermeden yürütmek, pratikte sonuç alıcılığı sınanmış bu ilkeyi ısrarla uygulamalıyız.

Türkiye'nin yeni, kendini yenilemeyi başarmış bir sol harekete ihtiyacı var. Ülkemizde ve dünyada koşullar değişti. 10 yıl, 20 yıl öncesinin koşullarında yaşamıyoruz. 10 yıl, 20 yıl önce oluşturduğumuz stratejilerle, uygulayageldiğimiz taktiklerle örgüt ve çalışma anlayışlarıyla bir adım olsun ilerleyemeyiz artık.

6 Eylül referandumunun sonuçları ve şimdi seçimler öncesinde karşı karşıya bulunduğumuz koşullar bunu hepimize göstermiş olmalıdır.

Devrimci solun ve genel olarak solun bu önemli politik olaydaki rolü ne olmuştur? Ne kadar aktif bir rol oynayabildik? Sol birikim ne kadar seferber edilebildi? Bu sorular üzerinde çok ciddi durmalıyız. Sol çözümleri, sosyalizmi bir ütopya olmaktan çıkarıp, Türkiye topraklarında yaşama geçirmek istiyorsak, milyonlarca emekçinin gerçekten umudu olacak bir politik mücadeleyi, bunu kökleştirecek bir sol politik kültürü bütün boyutlarıyla ortaya koymayı başarabilmeliyiz.

Sol güçler bugün politik yaşamda oynayabilecekleri rolün çok altında bir rol oynuyorlar, oysa sol birikim, sol potansiyel sol güçlerin kat kat daha etkili bir rol oynamasına elverişlidir. Sol güçler günün ihtiyaçlarına yanıt verebilen pozitif bir programla ortaya çıkmayı ve kendi aralarında kalıcı dostluk ve işbirliği ilişkileri geliştirmeyi başaramazlarsa, mevcut potansiyel heba olup gidecektir. Referandum sonuçları böyle ciddi bir tehlike ile karşı karşıya olduğumuzu çok somut gösterdi.

Her birimiz öteki devrimci sol güçleri, sosyal demokratları eleştirebiliriz. Bunu yapmalıyız da. Ama sol birikim nasıl aktif bir politik güce dönüşecek, şimdi canlanan işçi eylemleri, gençliğin mücadeleleri, genel olarak demokratik hareketler nasıl sonuç alıcı bir rol oynayacak? Bu sorunların çözüme kavuşmasına katkıda bulunmadan yapılacak eleştirilerin hiçbir anlamı olmayacaktır. Her birimiz kendi eylemimizi, tutumumuzu savunabiliriz. Savunmalıyız da. Ama eylemimiz, tutumumuz güçlerimizi birleştirmeye böylece halkın eylemini yükseltmeye yaramıyorsa, ne kadar önemli eylemler yapsak da, bunun halkın davası açısından hiç bir anlamı olmayacaktır.

TİP ve TKP tarafından hazırlanan ve şimdi parti örgütlerinin tartışmasına açılan Türkiye Birleşik Komünist Partisi'nin Program Tasarısı'nın bütün devrimci sol güçlerin ilgisini şimdiden çekmeye başladığını görüyoruz ve biz bu tasarı üzerinde herkesle tartışmayı istiyoruz. Bütün yoldaşlarımız burada yeni bir sınavla karşı karşıyadır. Öteki devrimci güçlerle aktif ve yapıcı bir tartışma içine girmeyi başarmalıyız. Yeni görüşlerimizin tartışılması mutlaka sol güçlerin diyaloğunun gelişmesine hizmet etmelidir. Biz tutumumuzla bu amacımızda ciddi ve içten olduğumuzu ne kadar kanıtlarsak, öteki devrimci parti, örgüt, grup ve kişilerin program tasarısına yaklaşımı da o kadar ciddi ve içten olacaktır.

Bütün yoldaşlarımız şunu görmelidir. TBKP Program Tasarısını biz de tartışıyoruz, elbette tasarı üzerine çok şey söylenecektir, ama, bu tasarının yaklaşımları, işçi sınıfımızın ve genel olarak sol güçlerin toplumsal ve politik yaşamdaki ağırlığını artırmaya, solun kendisini yenileyerek potansiyellerini seferber etmesine yardımcı olacak, sonuç alıcı yaklaşımlardır. Şimdi referandum sonrası oluşan durumda bunları geniş sol güçlere gösterebilmek için sabırla çalışmalıyız.

Öte yandan program tasarısını özümseme-tartışma yöntemi de önemlidir. Eğer eski anlayışlarımızla tasarıdaki düşünceler anlaşılmaya, irdelenmeye çalışılırsa sonuç başarılı olmayacaktır. Program tasarısı eski anlayışları yeni gerçeklerin ışığında, eleştiri süreci içinde ele alınmalıdır. Bu nedenle şimdi partimiz içinde açtığımız, parti yaşamı ve parti çalışmaları ile ilgili tartışma yeni program tasarısının tartışılmasına sağlam bir zemin kazandırmalıdır. Çünkü şimdi süren tartışma parti yaşamımızı yenileyecek ve yeni bir ideoloji ile hamle için parti ortamını hazırlayacaktır. Böyle olmalıdır.

Yoldaşlar,

Bugün kuruluş yıldönümünü kutladığımız partimizin yaklaşık 70 yıllık tarihi olağanüstü zor koşullarda verilmiş özverili çetin bir mücadelenin tarihidir. Biz bu devrimci mücadele mirasına bütünüyle eksiksiz sahip çıkıyoruz. Her türlü saldırıya karşı savunuyoruz ve savunacağız.

Tarihimizde boş sayfalar, anılmayan insanlar kalmamalıdır. Bu konudaki eksiklerimizi hızla kapatmalıyız.

TKP tarihini, bu devrimci mücadele geleneğini bundan böyle de yaşatacağız.

Dışımızdaki sol güçler de bu tarih mirasına sahip çıkıyor. Bu olumludur. Ne kadar çok ilerici, devrimci parti, örgüt, grup, kişi bu devrimci miras ve geleneğe olumlu yaklaşırsa, biz buna o kadar sevinir ve bundan kıvanç duyarız. Bu aynı zamanda sol güçler arasında ortak politik kültür bağlarını güçlendiren onları birbirine yakınlaştıran bir olgu olarak değerlendirilmelidir.

Dışımızdaki sol güçler TKP tarihine yaklaşırken, kendi ideolojik-politik bakış açılarına göre farklı yorumlara gidiyorlar. Bunu olağan karşılıyoruz. Önemli olan bu farklı yorumları, tarihin ortak miras ve geleneğinin, sol içi ortak davranış normlarının, ortak devrimci duygu ve heyecanların birleştirici çerçevesi içinde tutabilmektir. Bu konudaki farklı yaklaşımların tartışılmasını, ortak devrimci değerlerin, devrimci ahlakın belirlediği sınırlar içinde yürütüp yeni sentezlere ulaşabilmektir.

Şu konuya dikkatinizi çekmek istiyorum. Bugün çok sayıda devrimci örgüt ve grup Mustafa Suphi'yi saygıyla anıyor ve kendilerini partimizin tarihinin şu ya da bu kesitiyle, şu ya da bu önderi ile özdeşleştiriyor. Ve biz, TKP'nin bugünkü kuşakları, bunu olumlu bir olgu olarak değerlendiriyoruz. Bu ülkemiz komünist ve sol hareketinin bir özgüllüğüdür. Bu özgül durumu, hiçbir üstünlük ve tekelcilik iddiasında bulunmadan geniş sol güçlerin birliği, mücadele arkadaşlığı için değerlendirebilmeliyiz.

Bizim partimizin tarihindeki iç tartışmalara yaklaşımımızda da mutlak olarak bir tarafı haklı görmek gibi bir ilkemiz olamaz. Yanlışsız, eksiksiz insanların, yanılmaz liderlerin tarihi değildir TKP'nin tarihi. Onların davranışlarında doğruların yanısıra zaman zaman yanlışlar, eksiklikler de olmuştur. Geçmişteki parti içi tartışmalarda tarafların görüş ve tutumlarını varolan bu çelişkiliiği ile değerlendirmeyi başarabilmeliyiz. Belirli dönemlerdeki Komintern görüşlerini de böyle yorumlamak doğru olacaktır.

Arkası 18. sayfada

YEDİ YILLIK SAVAŞIN ORTAYA KOYDUKLARI

Yedinci yılı dolmak üzere olan İran-Irak savaşı, çeşitli boyutlarda tırmanma eğilimleri gösteriyor. Bu arada savaşan her iki taraf da tamiri olanaksız yaralar almaya devam ediyorlar.

Irak Komünist Partisi Merkez Komitesi Genel Sekreteri Aziz Muhammed yoldaş, "Barış ve Sosyalizm Sorunları Dergisi"nin Eylül 1987 sayısında şöyle diyor: "Savaş ülkemizde hesaplanması olanaksız acılara maloldu ve ülkeyi yüzyıllardır görmediği bir **ulusal felakete** sürükledi. 300 binden fazla insan öldü, yüzbinlercesi yaralandı, sakat kaldı, tutsak düştü. Savaşta, değeri yüzmilyarlarca doları bulan petrol tesisleri ve başka ekonomik kuruluşlar imha oldu. Rejimin dış borcu şu anda 100 milyar doları aşmaktadır. Yalnızca faiz ödemeleri için her yıl 3,5 milyar dolar gerekmektedir."

İran Halk Partisi (TUDEH) MK Birinci Sekreteri Ali Havari yoldaş, aynı dergideki yazısında şu acı gerçeği açıklıyor: "1986'nın ilk altı ayı içinde 111 bin okul çocuğu kana susamış ateş boylarına gönderildi, bunlardan çok azı geri döndü. Halkın acı bir biçimde "kullanılmaya hazırlar" diye ad taktığı bu çocukların birçoğu 12-13 yaşındadır. Birçok durumda bu çocuklar, okul bahçesiyle savaş alanı arasındaki farkı anlamıyorlar."

Bu açıklamalar gösteriyor ki, savaş bir an önce sona ermelidir.

Bölgede ve dünyada istikrar açısından:

İran-Irak savaşı patlak verir vermez, dünyamızdaki tüm ilerici ve sağduyu sahibi güçler, bundan yararlananın yalnızca emperyalizm olacağını, bu anlamsız çekişmenin bölgede ve dünyada iz bırakacağını söylemişlerdi. Aradan geçen yedi yıl, dikkate alınmayan bu uyarıyı doğruluyor.

Savaşın en başta ABD emperyalizminin bölgedeki askersel varlığını artırmasına yol açtığı bugün artık hiç kimse için bir sır değildir. "İrangate" skandalı ile birlikte dünya kamuoyu, emperyalizmin, siyonizmin ve gericilik güçlerinin bu savaştan, İran ve Irak'ın binlerce kilometre uzağında yer alan, kendi seçtiği yolda yürümek isteyen Nikaragua ülkesine karşı ilan edilmemiş savaşa da kan vermeye yaradığını ibretle gördü.

Emperyalizmin en gerici çevrelerinin savaştan umdukları bununla da bitmiyor. Savaşın Basra Körfezi'ndeki deniz yollarına sıçraması, bir "tanker savaşı" na dönüşmesi, ABD'nin öteden beri bu bölgeyi NATO'nun etkinlik alanına dönüştürme planlarına kapıyı araladı mı, diye bir soru gündeme gelmiştir. 1984' den bu yılın 1 Temmuzuna kadar Körfez'de 330 geminin saldırıya uğraması, 80 tankerin batması, İran'ın ABD'nin bölgeye daha fazla savaş gemisi gönderme tehditleri üzerine Körfezi mayınlaması, "mayın temizleme" paravanası ardında NATO ülkelerinin, ABD' nin zorlamasıyla da olsa, bölgedeki faaliyetlerinin artmasına yol açtı. Şu anda ABD dışında, İngiltere, Fransa, İtalya bölgede "mayın tarıyor". Hollanda ile Belçika hükümetleri de önümüzdeki günlerde bölgeye "mayın tarama" gemilerini göndereceklerini açıkladılar.

● B.GÜNER

Bütün bunlardan bölgede ve dünyada istikrarın ne ölçüde yara aldığı açıkça ortaya çıkıyor.

ABD'nin karanlık planları

İran-Irak savaşı patlak verdiğinde, dünyamızın ilerici güçleri, bunun yalnızca İran ile Irak'ın bağımsızlığının yara almakla kalmayacağını bölgedeki bütün ülkelerin egemenlik hakları açısından sorunlar çıkabileceğini belirtmişlerdi. Aradan geçen yedi yıl, dikkate alınmayan bu uyarıyı da doğruluyor.

Yedi yıllık savaşın "tanker savaşı"na dönüşmesiyle birlikte, Reagan yönetimi bölgedeki ülkeler üzerinde, özellikle de Suudi Arabistan, Bahreyn ve Umman üzerinde baskıları artırdı. Bu ülkelere "özel askersel olanaklar", "olağanüstü durumlarda ortak askeri operasyonlara katılma" talepleri getirdi. Savaşın patlak vermesinden sonra Körfez İşbirliği Konseyi çatısında biraraya gelmiş bulunan Suudi Arabistan, Kuveyt, Birleşik Arap Emirlikleri, Umman, Bahreyn ve Katar ise, şimdiye kadar "Körfez ülkelerinin güvenliği Körfez ülkelerinin sorunudur" görüşünü savundular.

Ne ki, son dönemlerde İran ile Suudi Arabistan arasındaki gerginliklerin tırmanmaya başlamasıyla, savaş yangını alevlerinin daha da büyümesi tehlikesi ortaya çıkmıştır. Emperyalist basının İran ve Suudi Arabistan arasındaki sorunları kışkırtıcı bir dille yansıtmaya ağırlık vermesi, Tercüman gazetesinde yayınlanan sünni bir İslam liderinin Humeyni'yi suçlayan açıklamaları, raslantı olmasa gerekir. İran ile Suudi Arabistan arasındaki bu gerginlikler, İran'ın Mekke ve Medine'deki islam dininin önemli merkezlerinde söz hakkı istemesiyle, Suudi Arabistan'ın bunu reddetmesiyle ve nihayet bu yılın 31 Temmuzunda Mekke'de cereyan eden kanlı olaylarla dinsel boyutlar da almış durumda. Savaşın bir "Şii-Sünni" savaşına dönüşmesi olası mıdır? Emperyalizmin Yakın ve Ortadoğu'da "böl ve yönet" taktiğini özellikle dinsel farklılıklara ve mezhep ayırımlarına dayandırdığı dikkate alınırsa, en gerici Amerikan çevrelerinin bunu sağlamak için boş oturmayacakları rahatlıkla söylenebilir. Çünkü ABD'de bu ayrılıklara dayanarak bölge haritasını yeniden çizmek, yeni devletler yaratmak planları yapılıyor. Örneğin "Lewis Planı" Lübnan'ın güneyinde bir "hristiyan devleti" kurulmasını, Suudi Arabistan'ın Basra Körfezi kıyısındaki petrol kuyularının bulunduğu El Hasa'da bir "Şii devleti" nin yaratılmasını, Irak ile İran Kürdistanlarını birleştiren bir "Sünni devleti" nin oluşturulmasını amaçlıyor. (Günümüzde Asya ve Afrika, 4/1987, Moskova, s. 56)

Tehlike önlenmelidir

Böylesi bir durum karşısında dünya devletleri topluluğunun sessiz ve tepkisiz kalması elbette beklenemezdi. Sovyetler Birliği üstüste yaptığı açıklamalarda, Sovyet gemileri de içinde, bölgedeki tüm yabancı gemilerin geri çekilmesi önerisini yaptı. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, 20 Temmuz 1987'de oybirliği ile aldığı 598 Nolu kararında, savaşan tarafları ateşkese, uluslararası alanda tanınmış sınırların gerisine çekilmeye ve savaş esirlerini salıvermeye çağırdı. Kararın 5. maddesinde bölgede kıyısı olmayan devletler, gemilerini geri çekmeye davet ediliyordu.

Bu kararın uygulanması gerektiği, bugüne kadar çok çeşitli çevreler tarafından savunuluyor. Ne ki, bu kararın çıkmasından hemen önce ABD'nin bölgeye savaş gemilerini göndermeye başladığı, öteki NATO ülkelerinin ardarda "mayın tarama" gerekçesiyle bölgede faaliyete geçtikleri koşullarda, bu kararın hayata geçebilmesi için bütün ülkelerdeki, özellikle de bölge ülkelerindeki barış ve sağduyu güçlerinin yoğun çabaları gerekiyor.

Savaşan taraflardan Irak'ta Komünist Partisi 4. Ulusal Kongresi'nde İran-Irak çatışmasının hızla sona erdirilmesini amaçlayan bir eylem programını kabul etti. Bu program şu hedefler için mücadeleyi öngörüyor: 1- Savaşan her iki tarafın yabancı toprakların ilhakını reddetmesi, 2- Savaşın patlak vermesinden önce uluslararası alanda tanınmış olan sınırlara saygı, 3- Her iki halkın ulusal egemenliğine saygı, 4- Her halkın kendi sosyal-politik sistemini özgür iradesi ile belirleme hakkının tanınması. İran'da ise İran Halk Partisi (TUDEH) ile Fedayin Örgütü (Çoğunluk) bir an önce ateşkesin sağlanması, tarafların birbirlerinin egemenlik haklarını ve bağımsızlığını tanımaları, bu temelde barışçı görüşmelere başlamaları, uluslararası alanda tanınmış sınırların gerisine çekilmeleri ve bütün anlaşmazlık konularını politik araçlarla çözmeleri için mücadele ediyor.

Irak ile İran'daki bu güçlerin bu istemleri, günümüzdeki uluslararası koşullarda bölgemizde barışın güvenlik altına alınması için en gerçekçi yoldur.

Şimdi Türkiye'deki Amerikan üslerinin faaliyetleri konusunda son derece titiz davranmak ve ülkemizin, hangi gerekçe ile olursa olsun, bu yangına sürüklenmemesi için çalışmak bizler için yakıcı önem taşıyor.

Türkiye, Körfez savaşında tarafsızlığını korumalı ve bölgeye ABD müdahalesine karşı koyarak tüm uluslararası platformlarda savaşın sona ermesi için çalışmalıdır.

SSCB, Yenilenme ve Demokrasi

ÇİN BASINININ AYNASINDA

Çinli uzmanlar, Sovyet toplumunda yaşanmakta olan yenilenmenin temel nesnel nedeninin ekonomik mekanizmanın günün gereklerine uymaması olduğu görüşündeler. Ancak oluşmakta olan uluslararası durum da derin ve çokyönlü reformları gerekli kılıyor. Çin basını Birleşik Devletler'in dayattığı silahlanma yarışının yeni raundunun ve tüm dünyada gelişmekte olan bilimsel-teknik devrimin Sovyetler Birliği'nin karşılaştığı "temel çağrılar" arasında yeraldığını belirtiyor. Bu konuda Sovyet yönetiminin "her türlü engele karşın reformları yaşama geçirme"deki katı kararlılığı, Sovyetler Birliği'nde zengin doğal kaynakların, güçlü bir ekonomik tabanın ve yüksek kalifiyeli bilimsel-teknik kadroların varolmasına dayanıyor, ve son olarak bir diğer dayanak noktası da, Sovyetler Birliği'nde ve diğer sosyalist ülkelerde yeni yaşam kuruculuğunun zengin deneyimleridir.

Aynı zamanda yayınlarda, Çinli yazarlara göre Sovyetler Birliği'ndeki yenilenmeyi güçleştiren faktörler gösteriliyor. Bunlar arasında, ülkenin büyüklüğü, ekonominin dev boyutları, "ekonomi teorisinde durgunluk" ve bu arada sosyalizmdeki meta-para ilişkilerinin rolünün yeterince önemsenmemesi sayılıyor.

Bu koşullarda dönüşümler kaçınılmaz olarak kimilerini yetki ve mevkilerinden vazgeçmeye zorlayacak ve belki de eski ekonomik yapıyı destekleyen yöneticiler yeni uygulamalar karşısında direneceklerdir.

Yenilenme yolundaki elverişli ve engel olucu faktörleri kıyaslayan, elde edilen sonuçları ve henüz çözümlenmeyen sorunları inceleyen Çin basını yapılan dönüşümlerin geleceği konusunda çeşitli fikirler ileri sürüyor.

Örneğin önde gelen ekonomistlerden Van Tszintsun, "Sovyetler Birliği'nin mevcut çelişkileri aşma yolunu artık bulduğunu" ve bu nedenle Sovyet ekonomisinin gelişimindeki olumlu faktörlerin rolünün zamanla sürekli artacağını belirtiyor. ÇHC Toplumsal Bilimler Akademisi'ne bağlı SSCB ve Doğu Avrupa Enstitüsü'nün Sovyetler Birliği'nin dış politikasını inceleme bölümü başkanı Sin Şugan SSCB'de gayri safi milli hasılanın bu yüzyılın sonuna kadar iki kat artırılması hedefinin gerçekçi olduğunu vurguluyor. Bu anlamda SBKP 27. Kongresi "Sovyetler Birliği'nin yeni gelişme aşamasına girişini belirten bir olay" olarak değerlendiriliyor. Çinli uzmanlar kongre belgelerini analiz ederken, onun kararlarının ve sonuçlarının yenilikçi niteliğinin altını çiziyor lar. Basında dile getirilen çeşitli görüşleri toplarsak şu noktaları ayırt edebiliriz:

– Eskiden Sovyetler Birliği'nde, mevcut ekonomik sistemin temel ögeleri doğru ve sarsılmaz sayılıyordu. 27. Kongre'de bu ögelerin bir çoğunun ekonominin yoğunlaştırılması sürecinin gereklerine uymadığı ve üstelik bu sürecin gelişmesi önünde bir engele dönüştükleri kabul edildi.

– Geçmişte Sovyetler Birliği'nde reformların herşeyden önce mevcut ekonomik prensiplerden hareket etmesi gerekliliği vurgulanıyordu. Şimdi, ekonomik düşüncenin örnek olarak kabul edilen yapıların sosyalist ekonominin gereklerine uygun bir duruma getirilmesinin zorunlu olduğu sonucu çıkarıldı.

SBKP'nin 27. Kongresince kabul edilen ve toplumsal yaşamın tüm alanlarında niteliksel değişiklikler yaratmaya yönelik sosyal-ekonomik gelişmenin hızlandırılması stratejisinin bütünsel karakterinin Çin gazete ve dergilerinde vurgulanması dikkate değerdir. Giderek daha çok sayıda analiz edici yazılar görülüyor. Bu yazılarda, Sovyet toplumunun daha demokratikleştirilmesine, açıklığın gelişmesine, sosyal politikanın aktifleşmesine, dış ekonomik faaliyetler alanındaki ve bilimin, kültürün örgütlenmesindeki reformlara büyük bir dikkat veriliyor.

Çin kitle haberleşme organlarının bir çoğu SBKP MK'nin Ocak (1987) Plenumu'nu yenilenme sürecinin derinleşmesi yolunda çok önemli bir aşama olarak değerlendirdi. Bu değerlendirmelerde, Sovyetler Birliği'nde yaşanan dönüşümlerin derinliğine ve ciddiliğine, bu büyük çalışmanın yeni ve elde edilmiş sonuçlarına ağırlık veriliyor. Örneğin "Lyaovan" dergisinin ayrıca belirttiğine göre, "Sovyet yenilenmesi, yeni çizginin düzenli yaşama geçirilmesi yolunda elde edilmiş, görece geniş ve derin bir yeni gelişme aşamasına girmeye başlıyor."

Bir çok yerel gazete "Çin'in Sovyetlerin sosyal-ekonomik gelişme modelini harfi harfine kopya etmesine gerek yoktur" diye yazıyor. Çünkü her sosyalist ülkedeki durumun kendi özellikleri vardır.

Arkası 19. sayfada

(S.Gonçarov - O.Artemyeval)

Damlaya damlaya (taş erir)

Leonid LIKHODEYEV - Moskow News. N. 25, 1987

KURT İLE TAVŞAN

Affınıza sığınarak söze eski bir fıkra ile başlayacağım.

Kurtun biri ormanı tarayıp hayvanları bir listeye kaydediyormuş.

"Seni pazartesi günü yiyeceğim, seni salı, seni çarşamba," v.s.

Kimse sesini çıkarmıyormuş. Uyum içindeymiş herkes. Sıra tavşana gelmiş. Tavşanın da o sıralarda gözü karaymış, çünkü bir yığın gazete okumuşmuş. Kurda:

"Bilmem nereye kadar yolun var," demiş. Kurt geri basmış ve sinirli sinirli yutkunarak "Affedersin," demiş, "seni listeden siliyorum."

O zamandan beri herkes tavşana müthiş bir saygı duymakta.

Kıssadan hisse: Zart zurt eden despotların yönetimi tek taraflı işlemez. "Peki efendim"lemezsen, boyun eğmezsen, hatta iyice üzerlerine gidersen geri basarlar ve sinirli sinirli yutkunmaya da başlarlar.

Tabii herkes yukarıda anlattığımız hikayedeki tavşan misali cesaretini toplayamaz. Ama bu tür cesaretlerin alevlendiği ormanlarda kurtlar son derece nazikleşiyor.

Glasnost hayatımızın karanlık köşelerini aydınlattı. Ve ne gördük? Çok şey gördük. Çok iyi bir şekilde örgütlenmiş bir "emirden korkma" gördük. Ve bunu aşmamızın çok zor bir iş olduğunu gördük. İdari mercilerin, dairelerin, sözde dairelerin çıkardığı, devlet kanunlarını doğrudan veya dolaylı olarak çiğneyen derme çatma talimatnameler ve nizamnameler hâlâ gırla gidiyor. Ve kafadan çatlakların ve korkakların bin türlüsü hâlâ "evet efendim" deyip boyun eğiyorlar ve yenilip yutulma sıralarını bekliyorlar.

Aslında onlardan istenen hiç de fazla bir şey değil. Barikatlara çıkmaları veya kurşunlara göğüslerini siper etmeleri gerekmiyor. Kitleler çapında kahramanlık, insanüstü bir cesaret göstermeleri de gerekmiyor. Onlardan beklenen tek şey kanunlara uymayan bir talimata, veya akla yatmayan bir karara karşı çıkmaları. Başka hiç bir şey değil.

Ama gördük ki bu hiç de o kadar basit değil.

"Ama bize öyle yapmamız söylenmişti."

"Ama bize izin verilmemişti."

"Ama bize talimat verilmemişti..."

"Ama bizim planımız onaylanmamıştı."

Ama kim? Kim kendi aklınızı kullanmanızı önlüyor?

"Eh işte, biliyorsun kim olduğunu - tepedeki."

"Tepedekine kanunlardan söz etmeyi hiç denedin mi?"

"Ama, biliyor musun, kanunlardan söz etme konusunda bize talimat verilmedi."

Dostlar, işte bu böyle.

Kendi kendimizi rahatlatmak amacıyla envai çeşit mantık oyunlarına başlarsak bu perestroykadan da bir iş çıkmaz.

Ve kurtlar ormanlarda dolanıp kimin ne zaman yenileceğini kaydediyorlar. Kurtlara basıp gitmelerini söyleyecek tavşanlara da pek rastlanmıyor. Ve girişimcilik engelleniyor, kabuğunu daha yeni kıran yatırım özgürlüğü çiğneniyor, çiçeği burnunda kanunlar, yeni yapılan dürüst seçimler, önemli yeni başlangıçlar tehlikeye düşüyor.

"Ama bize öyle denmişti."

"Bize izin verilmemişti."

"Bize talimat verilmemişti."

"Boşver - zaten bir iş çıkacağı da yok."

Daha ne istiyorsunuz dostlar, nasıl bir izin istiyorsunuz? Sizi uyutan bu yenilip yutulma hevesi - bilmem bu nasıl bir tutkudur?

PARTİ ÇALIŞMALARININ HIZLANDIRILMASI İÇİN PARTİ İÇİ TARTIŞMA

Federal Almanya'daki TKP yerel örgüt kadroları Atılım yazı kurulu üyeleri ile bir yuvarlak masa toplantısında Parti İçi Yaşam üzerine görüş değiş tokuşu yaptılar

Yuvarlak Masa Toplantısından İzlenimler

Yuvarlak masa toplantısına Federal Almanya örgütlerinden 9 yoldaş katıldı. Yoldaşlar toplantı açıldıktan sonra çalıştıkları örgütteki konumlar üzerine kısa bilgi verdiler. Gizlilik kurallarını bozmamaya özen göstererek görev ve sorumluluklarını açıkladılar. Federal Almanya'dan toplantıya katılan yoldaşlar:

Fatma yoldaş; **kadın biriminde çalışıyor, Dernek yönetimi üyesi ve Semt komitesi üyesi.** Mete yoldaş: **Semt Komitesinde Propaganda Ajitasyon Sorumlusu ve Sendika temsilcisi.** Eylem yoldaş: **Semt Komitesi üyesi,** Feride yoldaş:**Semt Komitesi sekreteri, sendika işyeri temsilcisi,** Ceylan yoldaş: **Gençlik alanında çalışıyor,** Yusuf yoldaş: **Semt komitesi üyesi, Sendikada yabancılar komisyonu eyalet delegesi, Belediye Meclisinde gençlik komisyonu üyesi,** Cemil yoldaş: **Gençlik alanında çalışıyor,** Ürün yoldaş: **Semt komitesi üyesi, fabrika işçi temsilcisi,** Cengiz yoldaş: **Semt komitesi üyesi, Türkiyeli göçmen örgütleri ile ilişkiden sorumlu, fabrika işyeri temsilcisi, dernek YK üyesi.**

Atılım Başredaktörünün yönettiği toplantıya Atılım Yazı Kurulundan da iki üye, katıldı. FAC yöre komitesi sekreteri ve YK'dan iki üye de toplantıda hazır bulundular.

***

Atılım Başredaktörü yuvarlak masa toplantısını açarken yaptığı konuşmada parti içi tartışmanın yapıldığı koşulların özellikleri üzeride durdu. Ekim devriminin 70. yılında ve Sovyetler Birliği'ndeki yenilenme sürecinin geliştiği koşullarda ve bu sürecin doğrudan etkisi altında tartışmalarımızı yürütüyoruz, dedi. Atılım Başredaktörü TKP'nin 6. kongresinin de eşiğinde bulunduğumuzu ve bu kongrenin TİP ile TKP'nin birliği yolunda atılan adımları sonuçlandıracağını vurguladı ve TKP'nin son yıllarda attığı adımlarla dünya komünist hareketi içinde yenilenme hareketlerine katılan partiler arasında yer aldığını belirtti.

Tartışmanın Politik Büro genelgesi doğrultusunda yürütüldüğünü belirten Atılım başredaktörü, partide sözü edilen durgunluğun tanımı üzerinde durdu. Durgunluğun eylemsizlik, MK kararlarının uygulanamaması olarak tanımlanmadığını, örgütlerin çalışma halinde olduğunu söyledi ve "Durgunluk parti yönetiminin politik çizgisinin yerel planda hayata geçirilememesindedir" dedi. "Durgunluk düşüncededir, yığın bağlarının yaratıcılıkla geliştirilememesinde, bağlaşıklarla ilişkilerin gerektiği ölçüde geliştirilememesindedir" diye konuştu. Atılım Başredaktörü, durgunluğun parti içi demokrasinin işletilememesinde kendini gösterdiğini, eleştiri özeleştirinin biçimsellikten kurtarılamamasında ortaya çıktığını öne sürdü. Yöneticilikte MK'dan Yöre komitelerine, Hücre sekreterliklerine kadar bir çalışma tarzı yanlışlığından sözedilebileceğini söyledi. Tüm bu belirtilerin, parti içi demokrasinin TKP de kurumlaşamamış olduğunu gösterdiğini vurgulayan Atılım başredaktörü, yönetici ile üye arasındaki ilişkinin güvene dayalı olması gerektiğini ve kimsenin kimseden korkmaması gerektiğini belirtti, "Farklı görüşler arasında tartışma, samimi eleştiri-özeleştiri, söz ile iş arasında uyum kriteri partide yerleşmelidir" dedi.

Başredaktör, partinin pek çok irili ufaklı sorunu bulunduğunu belirterek, 'bu sorunlar içinde boğulmaktan nasıl kurtulacağız' sorusunu ortaya attı. Ana halkanın, ideolojik planda her türlü dogmatizmin ve sekterliğin yokedilmesi, örgütlenme alanında yanlış "merkeziyetçilik" anlayışının yenilmesi ve parti içi demokrasiyi sınırlayan her türlü engelin aşılması olduğunu vurguladı.

Başredaktör Atılımın tartışma sırasında izlediği tutumu da bir kez daha açıkladı. Atılıma gelen her mektubun her tutanağın değerli olduğunu, baştan aşağıya yanlışlarla dolu bir mektubun bile Atılım ve MK için önem taşıdığını, en kötü mektubun yazılmamış, gönderilmemiş mektup olduğunu söyledi. Gerçekleri yansıtan değerli eleştiriler içeren mektupların yararının zaten tartışma dışı olduğunu, doğruyu yansıtmayan, belirli önyargılarla yazılmış mektupların ise doğrudan bir sorunu haber verdikleri için değer taşıdıklarını belirtti, "Böylesi durumlarda görev tüm parti üyelerine düşüyor" dedi ve sözünü "Yanlış görüşlerle polemik yapmak tartışmanın doğal bir gereğidir" diye tamamladı.

Daha sonra toplantıya katılanlar söz alarak görüşlerini açıkladılar.

***

İlk sözü alan **Mete** yoldaş, "özeleştirinin bir anlamı olmalıdır. Yoldaşlarımızı yeniden değerlendirmeliyiz ve parti içi demokrasiyi nasıl geliştirebileceğimizi tartışmalıyız" de-

Arkası 6. sayfada

ATILIM'A ULAŞAN TUTANAK VE MEKTUPLARIN LİSTESİ:

- *Güney Pasifik-Avustralya* (2 adet)
- *Ali İncesu*-FAC
- *Sema Çiçek*-FAC
- *Hacı Yelken*-İngiltere
- Yunanistan'dan bir komünist
- *Muammer Erçelik*-İsveç
- *Ürün Doğdu*-FAC
- *Akar Kızılırmak*-FAC
- *Serdar Demir*-FAC (2 adet)
- İsviçre-Parti içi yaşam üzerine tartışma tutanağı
- Fransa 10 Eylül parti birimi tartışma tutanağı
- Fransa 10 Eylül parti biriminde A yoldaşın konuşması
- FAC YK tartışmalı toplantısı
- 5 kişilik birimden 3 yoldaşın yazılı görüşleri
- FAC, *Yıldız Parti Örgütü* tartışma tutanağı
- FAC, *Işık Parti Örgütü* tartışma tutanağı
- FAC, *Coşkun Parti Örgütü* tartışma tutanağı (4 adet)
- *Hacer Deniz*-Londra
- *Kadriye Ayel*-Danimarka
- *Atilla Çok-Süheyla Atak*
- *Bilge Su*-Fransa
- *Albatros*
- Avustralya parti örgütünün parti içi tartışma değerlendirmesi
- Paris'te 27 kişilik parti sempatizanları toplantısı
- Paris yığın örgütü parti birimi 1. ve 2. toplantıları tutanakları
- Fransa-*Kemal Özgül Çalışma Grubu* 1. ve 2. toplantıları tutanakları
- *M.Ali Güneş*-Fransa
- Fransa, *Barışın Yolu Birimi* 1. ve 2. toplantı tutanağı
- *Selim*-Fransa
- *Erol Mutlu*-Fransa (Yüksel'le görüşme), (Gürsel'le görüşme)
- *Umut Bahar*-Fransa
- *Gençlik örgütü 1. ve 2. toplantıları-Fransa*
- Strasburg'dan *Nergis*
- Tekli ilişkide olan bir yoldaşla görüşme-Fransa
- Paris bir banliyö parti hücresinden OK ve KK
- Fransa, *Güneşe Doğru Kollektifi* 1 ve 2 nolu toplantı tutanakları
- Paris parti birimi tartışma tutanağı
- Mulhouse yöresi politik çalışma grupları ortak toplantısı
- Fransa *Doğuş Çalışma Grubu* toplantısı
- Kuzey Hollanda Bölge Komitesi tartışma tutanağı

Yuvarlak Masa Toplantısından İzlenimler

di've bunların üç ana nokta olduğunu öne sürdü. **Yusuf** yoldaş, temel bir noktanın temel örgüt birimlerinde de politik inisiyatif kullanma düzeyi olduğunu vurguladı. **Yusuf** yoldaş pek çok alanda birden iş yapmanın yarattığı istikrarsızlıktan söz etti. Yeterli ve işlevli bir işbölümü yapılamadığını öne sürdü. **Feride** yoldaş, tartışmanın Federal Almanya'da bir tepe toplantısı ile noktalanmaması gerektiğini daha yeni yeni konuların tartışılmaya başlanıldığını söyledi.

Daha sonra parti çalışmalarının değerlendirilmesi üzerinde tartışma yoğunlaştı. **Eylem** yoldaş inisiyatifsizlik üzerinde durarak, "inisiyatifsizlik teorik yetersizlikten kaynaklanmıyor mu?" diye sordu. Atılım başredaktörü, "en inançlı olduğumuz konularda bile örneğin SB konusunda bile inisiyatifsiz kalıyoruz. Demek ki nedenler daha derinde" dedi ve tartışmayı bu doğrultuda geliştirmeyi önerdi. **Eylem** yoldaş, temel nedenlerden birisi olarak yığın örgütü anlayışımızın yanlışlığını, yığın örgütü-parti ilişkisinin söylenebileceğini ileri sürdü. Yığın örgütlerinde partiye üye kazanma anlayışıyla çalışmanın önemli bir yanlış olduğunu söyledi. "Partinin yığınsallaşmasını yığın örgütünün yığınsallaşması ile karıştırdık" dedi. "Bunun doğal sonucu ise, bir süre sonra parti çalışmasının yığın örgütü içinde çalışmadan, yığın örgütü çalışması ile parti örgütü çalışmasının aynılaşması oldu" diye konuştu. **Yusuf** yoldaş da aynı konu üzerinde durdu. Atılımın 1 Eylül sayısındaki başyazının bu konuya eğildiğini, bunun çok iyi olduğunu söyledi. "Biz" dedi, yığın örgütlerini kendimizi açığa çıkarmamak için paravan gi bi kullanmaya alıştık"..Ve şu soruyu sordu: "Ortaya çıkan bir olay karşısında kim tutum belli edecek? Yığın örgütü mü, parti mi? Eğer parti olaylar karşısındaki tutumunu hızla belli etmezse nasıl meşruiyet kazanacak, nasıl tanınacak?".. Daha sonra ise "Bugünlerde böyle bir gelişmeyi izledik. Bu sorun hızla çözülmelidir. Parti her alanda kendi adıyla faaliyet yürütmeli. Biz görüşlerimizi başka örgütler üzerinden açıklamakdan vazgeçmeliyiz" diye konuştu. **Yusuf** yoldaş, konuşmasında sendikalardaki çalışmalar üzerinde de durdu ve derneklerin sendikal çalışmada yönlendirici olamayacağını savundu." Başka alanlarda da örneğin gençlik alanında da ortaya çıkan potansiyeli nereye kanalize edeceğimizi bilemedik" dedi. Komünist kimliğimizin ortaya çıkmasının çalışma yürütmek için bir engel teşkil ettiğine inamadığını, kendi deneyiminin bunun tersini gösterdiğini belirtti.

Sorunu gündeme getiren Eylem yoldaşa "Kentinizde göçmen işçileri ilgilendiren somut bir sorun çevresinde dernek ne yapıyor, parti ne yapıyor?" şeklinde bir soru yöneltildi. **Eylem** yoldaş, "Bizim kentte" dedi, "parti çalışmaları ağırlıklı olarak dernek üzerinden yürütülüyor. Parti olarak sorunlar temelinde bağımsız bir çalışma geliştiremiyoruz." **Eylem** yoldaş, "Peki parti ne yapıyor?" sorusuna "eğitim, yayın dağıtımı, politik gelişmeleri değerlendirme toplantıları" diye yanıt verdi ve "Yanlışlık da işte burada" dedi, "Biz dernek çalışmaları ile parti çalışmalarını birbirine karıştırıyoruz. Yığınsallaşmayı, yığın örgütü ile özdeşleştiriyoruz" dedi. "Yığın örgütündeki yönetim etkinliğimizi yitirdiğimiz zaman nasıl bir yol izleriz" sorusuna ise, "O zaman parti olarak parti politikası doğrultusunda faaliyet yürüterek herhalde" diye yanıt verdi.

Mete yoldaş bir başka soruna, istikrarsızlık sorununa değindi. "Gençlik konusundan örnek vermek istiyorum" dedi. "19 Mayıs kutlaması yaptık 500 genç biraraya geldi. Konuştu, eğlendi, tartıştı, yoldaşlarımıza güven geldi. Ama ertesi yıl 19 Mayıs kutlanmadı. İşyeri temsilciliği konusunda da benzer bir tutum sergileniyor" dedi. "İşlerin planlanmasında, yürütülmesinde merkezi yönlendiricilikte eksiklik vardır ama herşeyi oradan beklemek de yanlış. Biz bu eksiğimizi göremedik" diye konuştu.

Tartışmanın bu bölümünde şu noktalar öne çıktı: Kelimenin gerçek anlamında parti çalışması yapılamıyor, oysa parti çalışması yapma olanakları vardır. Yığın çalışması yalnızca dernek çalışması demek değildir. Sendika gençlik vb. alanları ihmal etmek doğru olmuyor. Yığın çalışmasıyla parti çalışmasını bağdaştırmanın yollarını yöntemlerini bulmak gerekiyor.

Daha sonra yoldaşlar ortaya atılan şu soruyu tartıştılar: Semt komitelerimiz tüm üyeleri günlük yaşam sırasında ilişkide oldukları sıradan insanların gündemdeki aktüel dış ve iç politik konularla ilgili görüşlerini, düşünce ve tesbitlerini öğrenmeye teşvik ediyor mu? Halkın arasından toplanan bu bilgiler SK toplantılarında ele alınıp, kafalardaki sorulara parti çizgisi temelinde özel yanıtlar hazırlanıyor mu? Bu yanıtlar yeniden tüm üyelere iletilip, onların halkı aydınlatma çalışmaları planlanıyor mu? Bu çalışmalar SK tarafından denetlenip, hazırlanan yanıtlarımızın ne ölçüde doyurucu olup olmadığı tartışılıyor mu? Kısaca yalnız halka öğretme değil, halktan öğrenme yöntemi uygulanıyor mu?

Şu önemli sonuç ortaya çıktı: Katılanların tümü böyle bir tarzda çalışmadıklarını açıkladılar. "Biz" dediler, "halka hep öğretmek istiyoruz, ama ondan öğrenmenin yollarını araştırmıyoruz". Tartışma sırasında yine üzerinde fikir birliğine varıldı ki, yığınların eğilimleri doğruca saptanamazsa, somut politika yapılamaz somut politika olmayınca politik insiyatiften sözetmek mümkün olmaz. Yoldaşların tek tek politik insiyatif sahibi olmaları da, onların bağlı bulundukları örgütlerin politik insiyatif sahibi olmaları ile yakından bağlıdır.

Cemil yoldaş, bulunduğu kentteki parti örgütünün özel bir durumuna değindi. "Bulunduğum yerde" dedi, "komite yok her yoldaş tek tek birine bağlı. Bu durumda da gerekli çalışma gerekli eğitim bilgilenme yeterince yapılamıyor". Daha sonra bir parti örgütünde çalışmayan tek bağlı olarak faaliyet yürüten yoldaşların başka parti örgütlerinde de bulunduğu ortaya çıktı. Tek tek üyeler sorunu tartışmayı parti içi demokrasi konusuna yöneltti.

***

Toplantıya katılan yoldaşlara parti içi demokrasi konusundaki düşünceleri soruldu. Parti içi demokrasiyi nasıl geliştirebileceğimiz tartışıldı.

Ürün yoldaş, "burada yaptığımız toplantı bunun somut bir ifadesidir" dedi. "Ben" dedi, "sadece yukarısının değil, benim de söz hakkım olmalı, diye düşünüyorum. Yoldaşlar arasında yapıcı ve ciddi eleştiri olmalıdır, diye düşünüyorum."

Yoldaşlar parti içi demokrasi üzeride görüşlerini belirttiler. Tek tek üyelerin durumunun doğrudan doğruya üyelik hak ve sorumluluklarının yerine getirilmesine engel teşkil ettiği belirtildi. Yoldaşlar fikir birliğine vardılar ki, kağıt üzerindeki yoldaş kendi haklarından yararlanamaz, hiç kimsenin de sorunu bu şekilde bırakmaya hakkı olamaz. Daha sonra geçtiğimiz sayılarda Atılım'a ulaşan kimi mektuplarda dile getirilen sorumluların seçimle işbaşına getirilmesi konusuna değinildi ve yoldaşlara "aranızda komite üyesi ve sekreteri olanlardan atama yerine seçilme uygulaması başlatılsa seçilemeyeceğini düşünen yoldaş var mı?" diye soruldu. **Mete** yoldaş bu soruya güvenle yanıt verdi. "Seçim de olsa seçilirdim" dedi. Diğer yoldaşlar da benzer yanıtlar verdiler.

Ortaya çıkan sorulardan birisi de parti içi tartışma başladıktan ve Atılım'ın yayınlarından sonra bu nedenle sorunların başgösterdiği örgütlerin olup olmadığı idi.

Yoldaşlar doğrudan tartışmalar nedeni ile çıkan bir sorundan sözetmediler. **Yusuf** yoldaş, Atılım'sın son sayılarında Federal Almanya Yöre Komitesinin eleştirildiğini söyledi, Atılım'da haklı olmayan eleştirilere yer veren mektuplar yayınlandığını söyledi. "Örneğin", dedi, "Ürün Doğdu Yöre Komitesine seçildiğini zannettiği yoldaşı sevmiyorsa YK'nin kötü olduğu sonucuna nasıl varıyor?". Ayrıca **Yusuf** yoldaş, MK'nin yöre komitelerine imza konusunda yetki vermesini ve yöre komitelerine yardımlarını artırmalarını istedi.

Başredaktör yoldaş tartışmayı kapatırken, Atılım'da yayınlanan mektuplar konusuna bir kez daha değindi. Sözkonusu mektupların Atılım'ın görüşlerini değil yazan kişilerin görüşlerini yansıttığını belirtti ve herkesin yazma hakkına ve olanağına sahip olduğunu özellikle vurguladı. Tartışmanın Atılım için çok yararlı olduğunu söyledi. Ve bundan böyle, tartışma parti üyeleri için bir metod olmalıdır. Bir karar sonucu başvurulacak bir metod değil, sürekli işleyecek bir metod. Şimdiki uygulamamız gösteriyor ki tartışma çalışmaları engellemiyor tam tersine onları canlandırıyor. Bu sonuç ise bize parti içi demokrasinin sonuçlarının hemen alınabileceğini gösteriyor. Parti içi tartışma bizi ileriye götürme amacını taşıyor. Kişi, organ ve MK'yı yıpratma amacı gütmüyor. Tartışma ve eleştiri bir harp ilanı değildir. Çünkü eleştiriler çalışmayı düzeltmek için yapılıyor. Eleştiri varsa düzelme ihtimali de var demektir. Yok, hayır işler eleştirinin benimsenmesine rağmen düzelmiyorsa o zaman harp ilanı gerekli olacaktır." dedi.

***

Yoldaşlar Atılım'ın isteği üzerine Sovyetler Birliği'ndeki yenilenme süreci konusundaki görüşlerini açıkladılar. Söz alan kimi yoldaşlar Sovyetler Birliği'ndeki gelişmelerin genel olarak parti içinde ve dışında olumlu etki uyandırdığını belirttiler. Ama parti içinde bu konu ile ilgili olarak düzenli ve etkili bir çalışmanın yürütülemediğini de belirttiler. Toplantı sırasında yapılan kısa bir anket şu sonuçları gösterdi: SBKP 27. Kongresi SBKP Plenumları ve Sovyetler Birliği'ndeki yenilenme süreci üzerinde örgütlerde sürekli bir çalışma yapılmamıştı. Katı-

lan örgütlerden birisi tek gündem maddeli bir toplantı ile konuyu ele almış, bir diğeri, gündemin bir maddesi olarak konuyu tartışmış, bir semt komitesi bir kaç kez konu üzerinde durmuş, bunlardan birisi Reykjavik zirvesinin değerlendirilmesine ayrılmış, bir başka örgüt ise çalıştığı bölgede 20-30 kişilik bir toplantıda Sovyetler Birliği'nin barış politikasının Alman yoldaşlarca anlatılmasını sağlamıştı. Doğrudan Sovyetler Birliğinde olup bitenlere ve bunların sonuçlarına ayrılmış toplantı ise yapılmamıştı.

Yoldaşlar parti yayınlarında yer alan yazıların da iyi izlenmediği kanısında olduklarını belirttiler. Genellikle Atılım'da yer alan konu ile ilgili yazıların en son okunduğunu, katılanlardan bir yoldaş da (Ürün yoldaş) böyle yaptığını, bunun önemli bir yanlış olduğunu söyledi.

Atılım'da yayınlanan Pravda'ya gönderilen mektupların nasıl değerlendirildiği sorusuna yoldaşlar genel olarak olumlu diye yanıt verdiler. Ama aynı zamanda kimi soruların da ortaya çıktığına işaret ettiler. **Mete** yoldaş, kimi yoldaşların, "bu gidiş bir geriye dönüşle sonuçlanabilir mi?" diye sorduklarını sempatizanların daha olumlu değerlendirmeler yaptıklarını ileri sürdü. **Cengiz** yoldaş, SB de olup bitenleri parti yayınlarından okuyanlarla burjuva basınından izleyenler arasında farklı görüşler ortaya çıktığını belirtti. Bir de gelişmeleri bir kişiye, Gorbaçov yoldaşa bağlama eğilimi olduğunu söyledi.

Ürün yoldaş SB'deki gelişmelerle ilgili tartışmadan belirli sonuçlar çıkarttı. Şimdi bu gelişmelerin iyi kavranmasıyla, başta işaret edilen dogmatizmden, sekterlikten kurtulma yollarının açılabileceğini öne sürdü. "Geçmişte çalışmalarımızda, sosyalizm-kapitalizmin kaba karşılaştırmaları ile propaganda yapmaya çalışıyor ve doğal olarak olumlu sonuç alamıyorduk" dedi. **Fatma** yoldaş da aynı kanıyı paylaştığını belirtti, "Sovyetler Birliği'ni gerçekleri tam bilmeden savunduk" dedi. "Şimdi yenilenme programı bu nedenle bir şamar gibi oldu ve şimdi tehlike asıl olarak bizim bu konuyu yeterince ele almayışımız, değerlendirmeyişimizdir" diyerek, "Örneğin biz semt komitesinde bu konuyu hiç konuşmadık" dedi. Konunun tartışılmamasının ve özümsenmemesinin olumsuz sonuçları olabileceğine işaret etti.

Yoldaşlar Atılım ve diğer parti yayınlannda bu konu ile ilgili yayınların artarak sürmesi dileğinde bulundular.

TKP'NİN SESİ RADYOSU

Saat	Metre	Dalga boyu
07	48,4 m,	6200 kHz
08	48,4 m,	6200 kHz
11	40,9 m,	7335 kHz
12	40,9 m,	7335 kHz
15	40,9 m,	7335 kHz
16	40,9 m,	7335 kHz
19	40,9 m,	7335 kHz
20	40,9 m,	7335 kHz
23	48,4 m,	6200 kHz
24	48,4 m,	6200 kHz

FAC, Özveri 1 Parti Birimi'nin yönetici yoldaşın da katıldığı tartışmasından

Partiden atılıp atılmadığımızdan haberimiz yok

O yoldaş: Böyle bir tartışmanın kesinlikle yararlı olduğu inancındayım. Tartışma sürecinde eksikliklerimiz üzerinde daha fazla durmalıyız. Benim eksik bulduğum ve en çok ihtiyaç duyduğum kollektif çalışmadır. Parti tüzüğümüzde kollektivizm ve demokratik santralizm ilkeleri açıkça yeralıyor. Bu ilkelerle hareket edecek parti örgüt birimlerinin ise 3 yoldaştan oluşması gerektiği belirtiliyor. Bu ilkelerin yaşama geçebilmesi için 3 üyenin biraraya gelmesi gerekmektedir. Kollektif düşünce, eleştiri ve karar bu yoldaşların ortak ürünü olabilir. Atılım'ın 15 Nisan 87 tarihli sayısındaki "Başarılı Çalışmanın Anahtarı" adlı yazıda bu konu üzerinde önemle duruluyor.

M yoldaş: Birimimiz daha çok yeni olduğu için yaptıklarımız üzerine tartışmak henüz erken. Ancak benim daha önceki parti çalışmalarımda karşılaştığım sorunlar ve eksiklikler var ve bunları dile getirmek istiyorum.

Parti yönetimi bir hücre oluştururken, bu hücrede biraraya gelen yoldaşların yetenekleri dikkate alınmıyor. Bu durum çalışmaların verimsiz hale gelmesine neden olunca, bir bakıyorsunuz kurulan **parti hücresi dağıtılıyor** ve yoldaşlar değişik alanlara kaydırılıyor. Sonra bu değişik alanda, alanın koşullarına uygun yeteneği olmayan yoldaş el yordamıyla çalışırken birgün bir başka birisi çıkıyor ve daha değişik alan gösteriyor. Hem de bu yapılırken uygulamanın gerekçesi söylenmeden ya da yoldaşlar ikna edilmeden yapılıyor.

Bir parti hücresi yerleşik olmazsa, uzmanlaşmak da sözkonusu değildir. Diğer yandan, parti içi yaşam da önemlidir. Parti toplantılarında bazen kimse konuşmaya cesaret edemiyor. Fakat **yönetici de yoldaşları konuşturma ve toplantıyı yönetme becerisini gösteremiyor.** Böyle olunca eleştiri-özeleştiri mekanizması lafta kalıyor. Planlı çalışma da öyle.

Ayrıca parti yaşamımızda gördüğüm bir diğer eksiklik, politik göçmen olarak Türkiye'den gelen yoldaşlarımızın buradaki yaşama ayak uyduramamalarıdır. Sanıyorum bunun nedeni buradaki koşulları yeteri kadar tanıyamamaktan kaynaklanıyor. Bu belki normal görülebilir ama bizi olumsuz yönde etkiliyor. Böylesi birçok yoldaşın çevremizdeki insanların kendilerini anlamadıklarından yakındıklarını biliyorum.

O yoldaş: Türkiye'den çıkmak zorunda kalan yoldaşlarımızın, yığınlarla ilişkilerini geliştirebilmeleri için, hem yaşanılan ülkenin koşullarını ve hem de insanların psikolojik özelliklerini tanımaları gerekir. Verimli bir çalışma böyle sağlanır. Ayrıca dil bilmek kesinlikle zorunludur. Sanıyorum bütün bunlar için belirli bir süreç gerekiyor. Sadece Türkiyelileri değil, Alman toplumunu da yakından tanımalıyız.

"Bir başka işi olanlar..."

M yoldaş: Bu konuda da yöneticilik sorunuyla karşı karşıyayız. Yönetici, birlikte çalıştığı yoldaşlara karşı eğitici ve yol gösterici olmalıdır. Dernek yönetim kurulu toplantılarının düzeyine düşen parti toplantıları, tek tek yoldaşların coşku ve heyecanını da köreltebiliyor. Bu konuda yöneticinin büyük sorumluluğu vardır. Bundan ders çıkartmalıyız.

Belki, her bakımdan gelişmiş yönetenleri nereden bulacağımız sorulabilir. **Hepimiz yönetici vasıflara ulaşmak için çalışmalı, kendimizi zorlamalıyız.**

Parti içinde eleştiriler acımasız yapılmalı. Eğer bir yoldaş üzerine aldığı görevi yerine getirmiyorsa, onu kolundan tutup sallamalıyız. Çünkü herkes birbirine baktığında, sonuçta kimse iş yapmıyor. Hatta bazı yoldaşların "benim başka işim var" gerekçesiyle yüksek havalara girdiğine de tanık oluyoruz. Ancak biz bu işin ne işi olduğunu bilmek hakkından yoksunduk. İşin ilginç yanı "işim var" diyen yoldaş, hiçbir görev üstlenmeden hep iş yapılan yerde dolaşıp duruyordu.

Part içinde işbölümü de daha sağlıklı yapılmalı. Belirli çalışmaların yükünü çekenlerin kişi ve aile yaşamları bozulmaktadır. Çocuklarıyla bile ilgilenemiyorlar. Ama **"bir başka işi olanların"** durumu böyle değil. Düzenleri bozulan arkadaşlarımız giderek hırçınlaşıyor ve yetenekleri de köreliyor.

O yoldaş: Bunun dışında bir de, yoldaşların çekingenliklerinin önü alınmalıdır. Çekingenliğe neden, genellikle **hata yapılmasından korkmaktır.** Hata yapıldığında partiden uzaklaştırılabileceği korkusuna kapılmamalı yoldaşlar. Böylesi bir korku insanı psikolojik olarak etkiliyor ve tekrar hata yapmamak için pasifleşiliyor. Parti içinde düşüncelerin, görüşlerin açıklıkla anlatılması ve bunlar üzerine tartışma koşullarının yaratılmasıyla hata yapılmasını da önleyebiliriz.

M yoldaş: Bir parti birimi dağıtıldıktan sonra, yoldaşlarla uzun süre ilişki kurulmadığı oluyor. **Ne gelişmelerden haberimiz var, ne de partiden atılıp atılmadığımızdan.** FAC koşullarında bu tür olaylara karşı önlem alınmalıdır. Eğer bir yoldaşla ilişki kurulmayacaksa bunun nedenleri yoldaşa açıkça anlatılmalı ve ikna edilmelidir. Bir kenarda bırakılmamalıdır. Aynı şey birimlerin dağıtılmasında da dikkate alınmalıdır. Nasıl birim kurulurken bunun amacı anlatılıyorsa, dağıtılırken de gerekçelendirilmelidir.

O yoldaş: Ben son olarak Parti Merkez Organı'mızda da ciddi değişiklikler yapılması gerektiği yolundaki düşüncemi de belirtmek istiyorum. Atılım daha canlı, renkli, resimli ve ele alındığında bırakılmayacak bir yayın organı olabilmelidir. Hem içerik ve hem de biçim olarak gazetemiz daha çekici olmalıdır.

Komünistler ve yığın örgütleri

● Sefer ATİK/FAC

Parti içi tartışmada ele alınan önemli konulardan biri, komünistlerin yığın örgütleri içinde çalışma anlayışıdır. Tartışma tutanaklarından anlaşıldığı gibi, bu konu yeterince açıklığa kavuşmamıştır. Kısa zamanda kesin sonuçlar almak da mümkün değildir. Komünistlerin yığın örgütlerinde çalışma ilkeleri, dün de tartışıldı. Bugün ve gelecekte de tartışılacak. Nitekim, hem partimiz içinde ve hem de genel olarak tüm dünyada günümüzün koşullarına uygun ilke ve davranışlar yeniden tartışma konusu olmaktadır. Çünkü, insan neslinin korunması, nükleer savaşın önlenmesi görevi, her sağ duyulu insanı, düne göre, bugün daha başka düşünmeye zorluyor.

Komünistler, dün, parti içindeki farklı görüşlere, sol içinde farklı yaklaşımlara, bugünkü gibi bakamıyorlardı. Bugün, yaşamın dayattığı görevlerin çözümü için, daha sorumlu ve daha olgun yaklaşımlar bulunmakta ve uygulanmaktadır. Komünistlerin yığın örgütlerinde çalışma anlayışını tartışırken, bu gelişmeyi gözardı edemeyiz.

Genel olarak, komünistlerin yığın örgütlerindeki çalışma anlayışı üzerine bir dizi ilke saymak mümkündür. Ve bunların pek çoğu günümüzde de geçerlidir. Ancak, amacımız, genel doğruları sıralamak değildir. Önemli olan, bu doğruların pratik yaşamda uygulanmasıdır. Parti içi tartışma tutanakları burada bir dizi, eksikliğin, hatalı davranışların var olduğunu gösteriyor. Bunların her biri teker, teker ele alınmaya ve üzerinde tartışma yapılmaya değer konulardır. Bilinenleri tekrarlamak yerine, somut ve aktüel olan bir konu üzerinde tartışmak daha doğru olacaktır.

Bir örnek

12 Eylül'ün 7. yılını protesto etmek amacıyla çıkarılan ortak bildirilere, F.Almanya'daki yığın örgütü imza atmadı. Türkiye Postası gazetesi, bu konuya gereken önemi vererek, kamuoyu önünde bir tartışma başlattı. Demokratik kitle örgütleri, kendi konumlarından çıkarak soruna yanıtlar veriyorlar. Biz, komünistler, sorunu nasıl ele almalıyız?

Komünistler, işçi sınıfının çıkarları için, partinin uygun gördüğü her yerde çalışırlar. İster komünistlerin etkinliğinde olsun, ister komünistlerin üyeler düzeyinde için yer aldığı kuruluşlar olsun, komünistler, çalıştıkları her yerde, partimizin politikasını yaşama geçirmekle görevlidirler. Aksi halde, o örgüt içinde partili olarak var olmanın bir anlamı kalmaz.

Bu doğru ilke, çalışılan örgütün yapısı, amaçları dikkate alınmadan, mekanik bir şekilde uygulanmak istendiği her yerde, kesin olarak sorun yaratmaktadır. Komünistler, parti kararı ile bir örgüte girer ve orada partinin politikasını uygular. Ancak, parti politikası, içinde yer alınan kuruluşun yapısına ve amaçlarına uygun olarak, yaratıcı bir şekilde ele alınmaz ise, o kuruluş içinde kısa zamanda ya komünist olarak kalabilmek mümkün olmaz, ya da komünistler etkinlikte ise, komünist olmayanlar kendilerine yer bulamazlar.

Partimizin politikası, her yerde olduğu gibi yaşama geçirilebilir mi? Komünistin bulunduğu kuruluşun, tüzüğü ve amacı, hiç mi önemli değildir? Partiden gelen bir politik istem her yerde aynen uygulanabilir mi? Sendikada çalışan komünistle, gençlik veya kadın örgütünde çalışan komünistin parti politikasını yaşama geçirme yöntemleri ve ileri sürecekleri talepler aynı olabilir mi? Bu alanda çalışan komünistlerin, komünist olmayanlarla birlikte hareketinde öne çıkarılacak taleplerin tespitini, o alanda çalışan komünistler belirlemek durumunda değil midir?

Bir kooperatifte, meslek kuruluşunda, bir barış girişiminde veya ailenin birliği girişiminde çalışan komünistle, göçmen derneklerinde çalışan komünistlerin, sorunları ele alırken üyesi oldukları kuruluşun tüzüğüne ve amaçlarına bağlı kalmaları gerekmez mi? Böyle olmazsa, her siyasi partinin bir sendika, bir gençlik örgütü, bir kadın örgütü ve her siyasi akımın bir işçi derneği kurması gerekmez mi? Değişik siyasi partiler, buna ne zaman gerek duymazlar? Eğer, farklı bir siyasi düşünceye sahip oldukları halde, üyesi oldukları kuruluş içinde, temsil yetkisi alma hakkına sahipseler, güçleri ve üyesi oldukları kuruluşun güçlenmesi yönünde çabaları sonucu elde ettikleri etkinlikle yönetime gelebilme yolları açıksa, o zaman bu siyasi grup, benzer amaçlı bir örgüt kurmak mecburiyetinde bırakılmamış olur.

Gerçek yığın örgütüne doğru!

Demek ki, ister Türkiye Komünist Partisi üyesi olsun, ister başka siyasi partinin üyesi olsunlar, farklı siyasi görüşten kişilerin birarada olmalarını sağlayan ortak davranış normları vardır. Her kim ki, bu ortak davranış normlarına uymaz, o, birlik örgütünün zayıflamasına, güçten düşmesine yol açar, bunun sorumluluğunu taşır. Hem, herkesin siyasi görüş ayrılıklarını koruması ve hem de bunların ortak bir örgüt içinde politikaların uygulamaları mümkün müdür? Evet. İşte bu politik kültürün egemen olduğu dönem, bugüne kadar kurulmuş olan güçlü yığın örgütlerini gölgede bırakacak, gerçekten güçlü ve içinde hepimizin yer alacağı yığın örgütlerinin kurulabilmesi dönemi olacaktır.

Bu politik kültürün giderek egemen olabilmesi ise, sadece teorik tartışma ile mümkün olamaz. Pratik uygulamada bunun örneklerinin verilmesi gerekir. Değişik siyasi görüşten kişiler, örgüt içi demokrasinin işlediğini görürlerse, o zaman orada örgütlenmeyi kendi çıkarları açısından da daha elverişli bulurlar.

İşte, yığın örgütündeki komünistin görevi tamda budur. TKP üyesi her komünist; hangi yığın örgütünde çalışırsa çalışsın, o yığın örgütündeki etkinliği hangi düzeyde olursa olsun, üyesi olduğu kuruluşun, tüzük ve amaçlarına bağlı kalarak, partimizin politikasını, bu kuruluşun yapısına uygun hale getirerek yaşama geçirmelidir. 12 Eylül'ün 7. yılında, sendikadaki komünist ne yapıyor? Gençlik örgütündeki, kadın örgütündeki, girişimler içindeki komünistler ne yapıyor? Ve yığın örgütündeki komünistler ne yapıyorlar? Sendikacı komünist sendikal konuları, gençlik ve kadın alanlarındakiler çalışma alanlarının sorunlarını ele alıp, 12 Eylül'le bağını kurarak, o örgütün tamamını hareket ettirebiliyor mu? Yığın örgütü, göçmen işçilerin demokratik örgütü, göçmen işçilerin sorunlarından çıkarak, 12 Eylül'ü protesto ediyor ve göçmenlere nasıl davranmaları gerektiğini gösteriyor mu?

Bir örnek verelim; Türkiye'de İnsan Hakları Derneği kuruldu. Bu dernek, kuruluş amacına bağlı kaldığı sürece, hangi siyasi görüşten olurlarsa olsunlar, insan haklarının uygulanmasını isteyen, bu hakların ayaklar altına alınmasına karşı çıkan herkes, bu derneğin çalışmalarını koşulsuz destekler. İnsan Hakları Derneği, Genel Af Kampanyası açtı, bu kampanya örgütün çalışma alanıyla tam bir uyum içindedir. Partimiz, bu kampanyayı bütün gücüyle destekleyecektir.

Federal Almanya'daki yığın örgütü, yeni politik kültürü, 12 Eylül'ün 7. yılında yığın örgütünün çalışma alanındaki sorunlardan yola çıkarak yaşama geçiriyor. Farklı görüşlerden işçi ve emekçilerin, ortak sorunlarını ele alarak, bunların demokrasi ile, insan hakları ile, barış ile ve Kürt halkı üzerindeki baskılarla bağını kurarak ele alıyor ve göçmenleri bu konuda yönlendiriyor. Partimiz, yığın örgütünün bu doğru tavrını destekliyor. Bu konuda ısrarlı olmak, farklı siyasi görüşten kişilerin ortak istemini sürekli öne çıkarmak, eğer örgüt içi demokrasiyle de tamamlanabilirse, o zaman göçmen işçilerin demokratik birlik örgütünü kurma yönünde çok ciddi adımların atılmaması için bir neden kalmaz.

Parti örgütü - yığın örgütü

Komünistlerin yığın örgütünde çalışma anlayışının ele alınması gereken değişik yönleri vardır. Parti içi tartışma tutanaklarında, yanıtlanması gereken önemli sorunlar biriktiğini gözlemek mümkündür. Özellikle işçi derneklerinin yönetimindeki komünistlerle, o yöreden sorumlu parti birimi arasındaki ilişkilerin hızla ele alınması gerekmektedir. Parti birimi, yığın örgütünün gündemini yapmaktan, onun adına karar vermekten, yığın örgütünün aldığı kararı durdurmaya kalkmaktan, yığın örgütünün bağımsızlığını zedeleyici kaba müdahalelerden, yığın örgütündeki komünistin kişiliğini zedeleyici tavırlardan hemen ve kesin olarak vaz geçmesi gerekir.

Yığın örgütündeki komünist, partisinin politikasını, bulunduğu alana uyarlamada yaratıcı olmalıdır. Yığınların sorunlarına duyarlı olmalı, partinin bu konudaki politikasını yığınlara anlatmaya ve özümsetmeye çalışmalıdır. Partili olma örgütsel gizliliği ile, parti politikasının her yerde açık savunması arasındaki farkı birbirine karıştırmamalıdır. Politika gizli olmaz. O açıktan yapılır. Komünist, komünist olduğu bilinerek, her yerde çalışabilmelidir. Onu, bulunduğu yerde

Arkası 16. sayfada

İngiltere Parti Örgütünde, Parti çalışmalarının hızlandırılması için tartışma

Toplantıya MK temsilcisi bir yoldaş ile birlikte, ... yoldaş katıldı. İki turda toplam 12 saat süren tartışmada tüm yoldaşlar söz aldı. Toplantıyı yöre sekreteri dışında bir yoldaş yönetti. Konuşmalara hiçbir sınırlama getirilmedi. Üyeler konuşmalarını tamamen kendileri belirlediler. Tartışmayla iligili Polit Büro genelgesi dışında ayrıca bir gündem yapılmadı.

Tartışmaların başında söz alan yoldaş, parti çalışmalarının olgunlaştırılmasının dünya, bölgemiz, ülkemiz, genel olarak tüm insanlık açısından önemini vurguladı ve tek tek üyelerin sorumluluklarını bir kez daha hatırlattı.

Daha sonra söz alan yoldaşların hepsi, İngiltere'deki parti faaliyeti ve kendi çalışmaları ile ilgili görüşlerini bildirdiler. Ele alınan konuları şu ana başlıklar altında toplamak mümkün:

- Parti içi demokrasinin ve kollektif çalışmanın artırılması, kararların kollektif oluşumunun sağlanmasıyla geliştirilebileceği, parti disiplinin ise parti içi demokrasinin derinleşmesiyle güçlenebileceği belirtildi.
- İkili ilişkilere son verilip, parti komitelerinin sayısının artırılması önerisinin yanısıra bir yoldas, Avrupa koşullarında üyeler yöneticilerini seçebilmeli önerisini yeni tüzük tartışmalarına dikkat çekerek getirdi.
- Yoldaşlar parti içi demokrasiye böylesine geniş vurgu yaparken, partimizin demokratik merkeziyetçilik ilkesine göre kurulduğunu ve faaliyet gösterdiğini, parti içi yaşamın da bu ilkeye dayandığı noktasından hareketle merkeziyetçiliğin parti üyelerinin tek bir fikir, tek bir ifade ile eyleme yönelmesini, eylemde birliği güvence altına aldığına işaret ettiler.

Bu bağlamda, kararların oluşmasında önce en geniş parti içi demokrasinin uygulanması ne kadar yaşamsal ise, parti kararlarının oluşmasını izleyen, kararın yaşama geçirilmesi sürecinde kararların hiçbir ikircime yer vermeden zamanında ve hepsinden önemlisi yaratıcı, girişimci çaba ile yaşama geçirilmesi de o kadar can alıcı noktadır görüşü de yoldaşlarca dile getirildi.

Tartışmada denetimin, özellikle merkezi denetimin düzenli rapor alıp verme ve bu raporların üst birimlerde değerlendirilip sonuçlarının bildirilmesi gerektiği savunuldu. Bir yoldaş, parti merkezinin yöreyi denetiminin güven temelinde kaldığını sandığını, bunun böyle olmaması gerektiğini söyledi. Ayrıca tartışmada denetimin amir-memur ilişkisi biçiminde ve yapılan iş sona erdikten sonra değil, iş sürecinde ve gerektiğinde yardım destek verilerek yapılması üzerinde duruldu. Iş sürecindeyken YK'nın birimlere müdahalesinin işin aksamaması için, biçimin iyi seçilerek yapılmasına yoldaşça dikkat çekildi.

Toplantıya katılan yoldaşlar ideolojik çalışmaların zayıflığından sözederek, parti organlarına yazı ve haber göndermede önemli zayıflıklar olduğuna, bu zayıflığın aşılmasında organ üyelerinin somut olarak görevlendirilmesinin sonuç alıcı olacağına işaret ettiler. Ayrıca Atılım'ın günlük çalışmalarda kullanılması, Atılım'ın sadece okunması ve dağıtılması ile sınırlı kalan stilden kurtulmak gerektiğini belirttiler.

Yoldaşlarca parti çalışmasının demokratik yığın örgütlerindeki çalışmaya indirgenmemesi gerektiği ifade edilerek, bu yöndeki sınırlılığın aşılmasına dikkat çekildi. Bu alanda çalışan yoldaşlara iş içinde insiyatiflerini kırıcı müdahalelerden kaçınılması gerektiği ifade edildi.

Bir başka yoldaş ise, tartışmalarda bağlaşıklıklar konusuna yeterince yer verilmediğini eleştirerek, İngiltere'de önemli olanakların varlığına dikkat çekti, "Demokratik yığın örgütlerince çeşitli görüşten insanlarla birlikte çalışıyoruz. Bundan yararlanmalıyız. Bu konudaki sekterliklerimizi gidermeliyiz" dedi. Diğer bir yoldaş, "dışımızdaki sola karşı politikamızda çizilen çerçeveye uygun bir politika geliştiremiyoruz" diyerek, bu konuda yerel tutumun geliştirilmesi gerektiğini belirtti.

Tartışmalarda değişik örgütler ve alanlardaki faaliyetlerin dışında Ingiltere'de parti örgütünün bağımsız faaliyetinin yetersiz olduğu üzerinde duruldu. Bu yolda, gerek açık parti propagandasının gerekse açık parti kimliği ile yapılacak politik çıkışların önemine değinildi.

Bu çizgiye sahip çıkalım

Federal Almanya YK'nin 7 Eylül 1987 tarihli bildirisini, 7 Eylül akşamı elime aldığımda, **"İşte bizde bu eksikti"** diye düşündüm. Buraya geleli üç yıla yakın oluyor. F.Almanya Yöre Komitesi ya da bağlı bulunduğumuz Semt Komitesi göçmen işçilerin özgün sorunlarına ilişkin bağımsız bir parti çalışması yapmamıştı. Oysa F.Almanya'da göçmen işçiler için ne çalışma yapıldıysa, parti üyelerinin mutlak payı vardı. Ancak çalışmalar partimize kanalize edilmedi.

Bu bildirinin ortaya çıkardığı gerçek: Göçmen örgütüne, orada varolan yoldaşlara, göçmen örgütüne uygun çalışmaları örgütle, onların ihtiyaçlarına cevap ver, göçmenlerin sorunlarını onlarla birlikte tartış ve çözüm yolları için öncülük et. Kısaca böyle bir perspektif ortaya koyuyor. Şimdi göçmen örgütünde çalışan bizler, ortaya konulan bu perspektifi uygun bir çalışma anlayışını geliştirmeliyiz. Bu arayışı daha da zenginleştirmeliyiz.

Öncelikle görevlerimizi netleştirelim. Ben bir komünist olarak partime karşı sorumluyum. Onun ortaya koyduğu görevler benim yaşama geçirmem gereken çalışmalardır. O nedenle nerede çalışırsam çalışayım, partimin çağrısına kulak vermeliyim. 7 Eylül bildirisini aldığımda 12 Eylül günü en yakın konsolosluk önünde yapılan toplantılara katılmalı, oradaki yurtsever güçlere omuz vermeliydim.

Bu çizgi, bu arayış, yığın örgütü olması gereken derneklerin üzerinde politik görevlerin alınmasını (parti politikası açısından) ortaya çıkardı. Partimizin "legal, yığınsal bir parti gibi çalışmasının" önünü açtı. Bize düşen görev bu çizgiyi daha da geliştirmektir.

Bu noktada yığın örgütünde komünistler nasıl çalışmalıdır, sorusunu araştırmalıyız.

Bu çalışmanın ipuçlarını Haydar Kutlu yoldaşın TKP MK 7. Plenumunda okuduğu çalışma raporunda bulabiliriz: "Yığınlar ve yığın örgütleri içindeki çalışmalarımızda önümüzdeki dönemin politik hedeflerin gerçekleşmesine hizmet edecek istemlerin öne çıkarılmasını amaçlamalıyız. Komünistler aynı zamanda yığın örgütlerinde örgüt içi demokrasinin gerçekleşmesi için özel bir çaba göstermelidir..." Şimdi referandum için evet oyu kampanyası, barış için yapılan çağrılar, dışımızdaki güçlerle yaptığımız çeşitli eylemler bu politikaya denk düşmüyor mu, sorusuna rahatlıkla evet diyorsak; bu çizgiyi devam ettirelim, gelişmesi konusunda yardımcı olalım.

Aynı raporda, "yığın örgütlerinde karar alma süreçlerine olanaklı olduğu kadar geniş bir tabanın katılması, yığın örgütlerinin yönetimlerinde tabandaki farklı görüşlerin temsil edilmesinin sağlanması, bu örgütlere yeni, demokratik bir anlayışın egemen olması için çalışmak öncelikle komünistlerin görevidir.." diyor Kutlu yoldaş.

Yığın örgütlerinde, göçmen örgütünde tutmamız gereken halka budur. Eğer bunu partinin özgün, bağımsız çalışmalarıyla destekleyip ortaya koyabilirsek partimiz ve yığın örgütleri kitleler içinde saygınlığı olan bir yer elde edebilir. Partimizin bağımsız çalışmaları olmazsa yapılan **her iyi çalışmadan payını alacak olan yığın örgütleri ya da değişik siyasi partiler olacaktır.** Bugüne kadar eksiğini duyduğumuz ama açıklıkla göremediğimiz nokta buydu kanısındayım. Şimdi sorun bu çalışmaya uygun kadro politikasını yaşama geçirmek olmalıdır.

Candan GELDİ/FAC

Atılım'ın notu:

"Bu çizgiye sahip çıkalım" başlıklı C. Geldi'nin mektubu, FAC YK'nin politik eylem anlayışını yenileyen yaklaşıma haklı ve içtenlikli bir desteğin oluştuğunu kanıtlıyor. Biz onun mektubundaki bir değerlendirmeyi tartışmaya değer bulduk.

Partinin bağımsız politik eyleminin amacı nedir? Örneğin C.Geldi şöyle yazıyor: "Partimizin bağımsız çalışmaları olmazsa yapılan her iyi çalışmadan payını alacak olan yığın örgütü ya da değişik siyasi partiler olacaktır."

Bu yaklaşım doğru mu? Biz salt partinin dar çıkarlarını ve payını mı öne alıyoruz? Belki sorunu şöyle koymak iyi olurdu: TKP'nin bağımsız çalışmalarında hiçbir yığın örgütü ya da rejime karşı hiçbir siyasi parti korkuya kapılmamalıdır. Çünkü bizim bağımsız çalışmalarım Özal rejimini zayıflattığı ölçüde yığın örgütlerini ve diğer siyasi partileri de güçlendirecektir.

FAC Yöre Komitesi'nin tartı

YK'nin 12 saat süren toplantısına PB'dan bir yoldaşımız da gözlemci olarak katıldı. Toplantının gündemini F. Almanya P. Örgütlerinde süren parti içi tartışmaların değerlendirmesi ve pratik parti faaliyetlerinin hızlandırılmasına yönelik sorunların tartışılması oluşturdu.

YK Sekreteri yoldaş toplantıyı kısa bir konuşmayla açtı ve özetle şunları dile getirdi:

Yoldaşlar, parti yönetimimiz parti içinde durgunluğu tespit ettikten sonra, aktif bir politika ve buna uygun pratik parti faaliyetleriyle bu sorunun çözümlenebileceğini belirlemiştir.

Parti örgütlerimizde süren tartışmalar her nekadar daha sonuçlanmamış, bir çok parti örgütümüzün tartışma tutanakları henüz elimize geçmemiş olsa da, biz bugün belli bir değerlendirme yapma olanağına sahibiz. Bugünkü toplantımızda aynı zamanda, aktif (ofensiv) bir faaliyetten ne anladığımızı ve bunu gerçekleştirmenin yollarını da tartışmalıyız. YK'miz kollektif bir çabayla pratik faaliyetlerini gözden geçirmeli ve yapılan her çalışmayı politik stratejiye bağlı kılmanın yollarını somut olarak formüle etmelidir.

YK'miz bunu yaparken, geçmiş çalışmalarına da eleştirisel gözle bakacak ve tartışmayı pratik çalışmalarımız temelinde ele alacaktır. Ancak böylece, ileriye dönük sağlam sonuçlar çıkartabiliriz. Tartışan parti örgütlerimiz henüz somuta inemiyor. Bunu gözönünde tutarak ideolojik, politik ve örgütsel faaliyetlerimizi kapsayan değerlendirmeleriniz ve önerileriniz somut olmalıdır.

S. Aygın yoldaş: Yoldaşlar, YK'mizin yönlendirmede önemli eksiklikleri olduğu inancındayım. Somut olarak şu soruları ortaya atarak bunu örneklemeye çalışacağım:

– 12 Eylül geliyor ve elimize her gün çeşitli sol örgütlerin çıkardığı bildiriler geçmektedir. Peki TKP'nin bildirisi nerede? Bizim böyle bir hazırlığımız var mı?

– Televizyondan kardeş Alman Komünist Partisi Başkanı Herbert Mies yoldaşın Lenin Barış Ödülü'nü aldığını öğrendik. Partimiz bir delegasyonla Mies yoldaşı kutladı mı? Yoksa buna gerek duyulmuyor mu?

– 10 Eylül, partimizin 67. kuruluş yıldönümü yaklaştı. FAYK olarak tüm parti örgütlerimize bir mesaj göndermeyecek miyiz? Ayrıca YK olarak Merkez Komitemizin ve PB'nun kutlanması yönünde hazırlığımız var mı?

– 26 Eylül tarihinde T.Özal B.Berlin'e geliyor. Bu konuda YK'mizin ve parti örgütlerimizin ne tür bir hazırlıkları vardır?

– Önümüzde olası bir erken seçim var. Bu konuda hazırlıklı mıyız? Yoksa, son anda mı harekete geçeceğiz?

Ben eğer bu sorulara olumsuz yanıt vereceksek, aktif politika yürütmek yönünde söylediklerimizin sözde kalacağı düşüncesindeyim. Tartışan parti örgütlerimizin tutanaklarını okuduktan sonra tam 37 tane yanıt getirmemiz gereken sorun tespit ettim. Bunların içinde en yakıcı olanı, örgütlenme sorunudur. Bu sorun YK'miz içinde de geçerlidir. Başta sekreter yoldaşımız olmak üzere, tüm YK üyesi yoldaşların sorumluluk alanları üzerinde ayrıntıyla durmalı ve özellikle sekreter yoldaşın çalışmalarına yardımcı olunması amacıyla aramızdan kendisine bir yardımcı seçmeliyiz.

A.Tuna yoldaş: Yoldaşlar, partimizin parti içi tartışma kararı olumludur ve büyük önem taşımaktadır. Ancak, tartışmaları amaca yönelik sonuçlandırmanın daha da fazla önemi olduğuna inanıyorum.

Elbette herşeyden önce YK'mizin çalışmalarından başlamalıyız. Bence, YK gerçek bir organ gibi çalışamamaktadır. Temel eksikliğimiz budur. Bu temel eksikliğin nesnel yanları vardır. Çalışma alanımızın geniş ve dağınık olması, yerel örgütlerin inisiyatif düşüklüğü vb. gibi. Fakat bizden ve parti yönetiminden kaynaklanan yanları da görmemiz gerekir.

Örneğin; üst organdan gelen direktif ve öneriler YK'mizde yeterince irdelenmiyor. Geliştirilmeden yaşama geçirilmeye çalışılan bu tür işlerle yaratıcı bir organ çalışmasından sözetmek mümkün değildir. Tüzüğümüze göre, parti örgütlerinin Yöre ve İl Komitelerine dek bildiri çıkartma hakları vardır. Ancak biz bu hakkı kullanamıyoruz ve bizim bu yöndeki istemlerimizi üst organ onaylamamaktadır.

YK'ne bağlı örgütlerden planlı, programlı çalışma sürekli istenmiştir. Ama "YK'nin bir çalışma planı var mı?" diye sorsalar, hiç birimiz gönül rahatlığıyla 'evet' diyemeyiz. Alt örgütlerin bir eksikliği olarak görüp, eleştirdiğimiz halde, YK'nin toplantılarına biz de hazırlıklı gelememekteyiz. Bunun üzerinde önemle durulmalıdır.

Çoğu zaman sayfalarca genelgeler yayınlıyoruz. Ancak, bu genelgelerde istenilenlerin ne derece uygulanıp, uygulanmadığını denetlemiyoruz. Alt organlardan gelen raporlar genellikle yanıtsız kalıyor. Bu raporların değerlendirilmesi ve yanıtlanması için kendi içimizden yoldaşlar görevlendirmeliyiz. Kısaca, önce kendimizi ve birbirimizi, sonra organımızın çalışmalarını ve temel örgütlerin çalışmalarını kapsayan bir denetim mekanizması oluşturulmalıdır.

Her birimiz bir dizi pratik iş peşinde koşmaktayız. Partimizin genel çalışma anlayışı ve stilinin bu olmadığına inanıyorum. Çünkü, böyle olunca yöneticiler olarak kendimizi birçok bakımdan yetiştirmekten yetkinleştirmekten yararlanamıyoruz. Organ içerisinde birbirimizi tamamlayıcı olamadığımız gibi, gördüğümüz eksiklikleri de açıkça söyleyemiyoruz. Eleştiriden çekinmekteyiz. Ben aynı şekilde, MK'nin YK'ne katkılarını da yeterli görmüyorum. MK ya da PB bizi kaç kere denetlemiş, eksikliklerimizi belirtmiş, raporlarımız konusunda düşüncelerini dile getirmiştir?

A.Akcan yoldaş: Yoldaşlar ben MK'nden başlayacağım. Kanımca MK'miz YK'nin çalışmalarını yeteri kadar izlemiyor, yoldaşları tanımıyor ve partimizin buradaki güç ve olanaklarını bilmiyor. Hatta ilettiğimiz raporların da okunmadığını sanıyorum. Parti üyelerine farklı yanaşılıyor. Bir bakıma "yan gelip yatanla" "çok çalışan" aynı kefeye konuluyor. Bazan parti içinde işçi-aydın ayırımı mı var diye düşünüyorum.

Partimizin yığın bağlarının yetersizliği hepimiz için açık. Ama yığın bağları biz YK üyeleri için de geçerlidir. Ama bırakalım yığın bağlarını bizim kendi akrabalarımızla, hemşerilerimizle bile bağlarımız giderek kopmaktadır.

Önemli bir eksikliğimiz mali kaynaklar yaratamamaktır. Kurumlaşmış bir partinin mali kaynakları olmalıdır.

Ayrıca parti içinde "kanallar" sorunu var. Bazı yoldaşlar 2 yere bağlı oluyor. Bu durumda olan yoldaşlarımız kendisine cazip gelen işi yapıyor.

E.Ergün yoldaş: Benden önce konuşan yoldaşlar birçok soruna değindiler. Ben, P. faaliyetinin hızlandırılması sorununun daha değişik birkaç yanına değinmek istiyorum. Birincisi, politika sorunudur. Biz politik bir örgüt olarak politika yapmasını bilemiyoruz. Politik gelişmeler karşısında edilgen durumdayız. Bu genelde böyle değil elbette. 5. Kongreyi izleyen gelişmelere baktığımızda, partimizin politik stratejiyi geliştirme çabasını çarpıcı biçimde görmekteyiz. Bu politik stratejiye uygun planlar da yapmaya başladık. Örneğin, 7. Plenum'da önümüzdeki "iki yılı" kazanmaya yönelik hedeflerin saptanması bunun somut göstergesidir. Ama F.Almanya açısından baktığımızda bu plan yine de soyuttur. Biz bu genel görevlerin çözümüne hangi alanlarda, hangi sorunları öne çıkartarak katkıda bulunacaktık?

Bu soruya somut yanıtı ancak 3-4 ay sonra getirebildik. "Oy hakkına", "Dayanışmaya" yönelik çalışmaları içeren genelgeler çıkarttık. Örgüt sekreterleriyle toplantı düzenledik. Aradan geçen zaman içerisinde referandum olayı geldi gündeme. Biz bu genel plan içerisinde referandumun yeri üzerine düşünürken izin dönemi başladı. Elimizdeki plana, öne koyduğumuz hedeflere uygun pratik bir faaliyet gerçekleştiremedik. Bundan başlıca şu sonuçları çıkartmalıyız: Partinin genel politikasını alanımızda somutlamada yavaş hareket etmekteyiz. Gelişen politik olaylar karşısında tavır belirlemekte ve bu tavıra uygun eylemler uygulamada tutukluk var. Parti örgütlerini yönlendirmede yetersizliğimiz var. Yani sorun, kısaca pratik ve politik yöneticilik eksikliğidir.

Bütün bunlar yoldaşlarımıza, temel parti örgütlerine olumsuz şekilde yansıyor. Parti içi tartışmalarda yoldaşlar, "Plansızız, denetimsiziz, düşünce tembeliyiz" şeklinde sorunu dile getiriyorlar. Ama yoldaşlar, bu eksiklikler en başta bizden, F.Almanya parti örgütlerinin yönetim organı olan YK'nden kaynaklanmaktadır. Çünkü, bugüne kadar hangi parti örgütünün önüne somut iş koymuşsak "olmaz" denilmemiştir. Açık ki, yoldaşlarımız tembel değil, politik yönlendirme bakımından yardıma muhtaçtırlar.

Bu nedenle YK'mizin nicel ve nitel bakımdan yapısı üzerinde ivedilikle durmalı, gereken önlemleri almalıyız. Yığın örgütlerinden, ideolojik çalışmalardan, devrimci sol güçlerle ilişkilerden, dayanışma alanından, gençlikten sorumlu yoldaşlarımız olursa, böylece YK'nin bir yürütme aparatı da kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

malı toplantısının kısa özeti

İkinci olarak ideolojik çalışmalarımıza değinmek istiyorum. YK'mizin ideolojik faaliyetlerin yükseltilmesi üzerine kararı parti örgütlerine bir genelgeyle iletildi. Ayrıca F.Almanya parti örgütlerinin konferans kararı da var. Ancak bu kararların yaşama geçirilmesinde gözle görülür eksiklikler var. Bunun nedenlerini şöyle sıralayabiliriz: –MK'nin yoldaşların eğitilmesi konusunda somut yardımını alamamaktayız. –İdeolojik işlerden sorumlu büro yetkin değil ve kollektif çalışmayı yerleştiremedik. –Denetim eksikliği. Özellikle bu sonuncusuna şu örnekleri vermek istiyorum. FAC'daki Merkezi haftalık eğitimlere katılmayan yoldaşların olduğu parti örgütleri vardır, DKP'nin merkezi haftalık eğitimlerine 1-2 yoldaşın dışında hiç kimse katılmamaktadır, parti içi eğitim çok az birimde planlanmaktadır. Bu eksiklikler bence denetimsizlikten kaynaklanıyor ve açıktır ki, parti faaliyetinin "can damarı" dediğimiz ideolojik çalışmalara gereken titizlik gösterilmezse, yeni tarz çalışma anlayışı da yaşama geçirilemez.

A.Kaynak yoldaş: Bütün yoldaşlarımın düşüncelerine katılıyorum. Faydalı olur inancıyla biraz daha geriye dönerek sorunlara bakmak istiyorum. YK'ndeki yoldaşlarımızın bir kısmı uzun müddettir bu organda birlikte çalışıyorlar. Ve bizler göreve çok sorumluluk taşıyan bir dönemde getirildik. 12 Eylül darbesinin etkileri, parti içinde huzursuzlukların ortaya çıkması, toparlanma az enerji gerektirmedi. Bu süreç kolay olmadı. Bu öyle bir dönemdi ki, ilkesellik, esneklik düşünecek zaman yoktu. Bütün gücümüzle yoldaşların partiye bağlılıklarını sağlamaya çalışıyorduk. Bu dönemin zorlukları bazı üyelerimize yansıdı, bizi de etkiledi. Kurulan yatay ilişkiler, dedikodu ortamı vb. bizim gerçek bir organ gibi çalışmamızı da olumsuz yönde etkilemiştir.

Sonra, yığınlarla bağlanma anlayışımızı geliştirmek ve yaşama geçirmek yönünde çaba sarfettik. Yığın örgütlerinin dışına taşma ve değişik alanlarda parti birimleri oluşturma deneylerimizin yetersiz oluşu çeşitli aksaklıklara, özellikle yoldaşların "bu iş olmuyor" düşüncesine kapılmasına neden oldu. Bütün bunlarla hiç bir şey yapmadığımızı söylemek istemiyorum. Zorluklarımıza rağmen etkin çalışmalar yürüttük, başarılı kampanyalar örgütledik. Ama bunlar yetersiz kaldı. Birlikte çalıştığım yoldaşların tümü partimizin politikasını benimsemektedirler. Ancak, onların da dile getirdiği gibi, biz yönetici yoldaşların yardımını yeterince alamamaktadırlar. Şimdi ben kendime sormaktayım. Sözkonusu yardımı neden yeterince yapamıyorum? Geri zekalı bir insan olduğumu sanmıyorum. Tembel de değilim. Asıl sorun, çok geniş bir bölgede birçok parti komitesi ve parti üyesiyle bağlı oluşumdur. Belki benim enerjim dün parti görevlerini yerine getirmeye yetiyordu ama bugün için bu böyle değil.

Bu nedenlerden ötürü, sorumluluk taşıyabilecek, yetkin yoldaşlardan ara organlar oluşturmalıyız. Ayrıca tek tek bulunan yoldaşlarımızın mutlaka belli örgüt birimlerine bağlanması ve kendilerine çalışma alanları sağlanması gerekmektedir.

E.Karaca yoldaş: Gençlik çalışmaları ne YK'nde gündeme geliyor ve ne de benim bu alanda çalışan parti örgütleriyle bir bağım var. Oysa ben bu alanda somut iş yapabilmeliyim. Elbette hiçbir şey yapmadığımı söylemiyorum, ama, ben bunları YK üyesi olmadan da yapabilirdim.

Parti örgütlerinde gençlik konusunda herkes birşey söylüyor. Pratikte ise, gençliğin örgütlenmesine yönelik kimsenin birşey yaptığı yok. İstisnalar olabilir ama ben bilmemekteyim. Gençlik çalışmalarına ilişkin YK yönlendirici genelgeler çıkardıktan sonra, belli bir aktiflik gözlenmişti. Örgütlerde gençliğin özgün sorunları tartışılmaya başlanmıştı. Şimdi ise, bunlar kesilmiş ve herkes olağan dernek çalışmalarına dönmüş vaziyette.

Gençlik alanında yapılacak gerçekten çok şey var ve bizim dışımızdakiler, islami hareket de içinde, boş durmuyorlar. Gençliğin boş vakitlerini değerlendirme ve eğitim sorunlarına merkezi olarak el atamadık. Özellikle eğitim konusunda yerel örgütlerin inisiyatifiyle başarı elde edemeyiz. Bunun merkezi örgütlenmesi gerekiyor.

Yoldaşlar, bütün bunları ben çeşitli defalar dile getirdiğim halde, ciddiye alınmadığımı gördüm. Bazı konularda kişisel inisiyatif kullandığımda ise, "kendi başına ne yapıyorsun?" şeklinde eleştirildim. Bu durum beni düşünce tembelliğine ve eleştiri yapmada cesaretsizliğe itti. Ama şimdi düşünüyorum. Kimi rahatsız edeceğim? Rahatsız olan olursa, varsın olsun diyorum.

Çalışmalarımızın her bakımdan iyileşmesi için bazı önerilerim şunlardır:

– Her birimizin çalışmaları daha planlı ve örgütlü olmalıdır. Bu arada bir örgüt bürosu oluşturmalı ve bu büronun sürekli çalışabileceği bir yer bulmalıyız. Böylece büro bölgelerde ortaya çıkan sorunlar üzerine anında gidebilir ve arayan yoldaşlar, parti yönetimi ile daha hızlı bağ kurabilir.

– İdeolojik çalışmalar sadece içe değil, dışa yönelik de zayıftır. YK gelişmeleri çok iyi takip ederek bildiri, afiş ve değişik yazılı materyallerle F.Almanya çapında propaganda yapabilmelidir.

YK Sekreteri yoldaş: Yoldaşlar, B.Avrupa'daki politik faaliyetimiz uzun yıllara dayanıyor. Ne var ki, bu faaliyetimiz 1980 yılına kadar net değildi. Günübirlik işler yapıyorduk. Buna parlak bir faaliyet denilemez. Öyle olsaydı, şimdi etrafımızda parlak kadrolarımız olur ve bu kadar zorlanmazdık. İş yaptık, partiye katkıya çalıştık, katkıda bulunduk ve bu noktaya geldik. Şimdi düşünüyoruz ve yetmiyor diyoruz. Peki yoldaşlar, biz bütün bu işleri MK kararıyla yapmadık mı? Elbette öyle. Demek ki, şimdi karşı karşıya olduğumuz sorunlar sadece YK'nden kaynaklanmıyor. Sorumluluk en başta MK'ne aittir. Ama bunu böyle belirlemek eksiktir. Biz partinin F.Almanya'daki taşıyıcı kadroları olarak MK'ni yeterince düşündürmedik, bu anlamda üzerimize düşeni yapabilmiş değiliz.

Sözalan yoldaşlar YK'nin örgütsel yapısının iyileştirilmesi gerekliliğini dile getirdiler. Bunun zorunluluğuna ben de inanıyorum. Parti içi tartışma sürecinde biz, nitelikli kadrolarımızla bunu gerçekleştirmeliyiz. Ama şunu düşünmeliyiz ki, bugünkü durumumuzda bile düzeltebileceğimiz şeyler vardır. Şimdi bunlar üzerinde yoğunlaşmalıyız.

YK'nde ve diğer parti örgütlerinde tartışan yoldaşların önerilerini dikkate alarak şu sorunların üzerine gidilmesi gerektiğine inanıyorum:

1. FAYK'nin yapısı nicel ve nitel bakımdan iyileştirilmelidir.
2. B.Avrupa'daki politik faaliyetlerimizin netleşmesi yönündeki çalışmalarımız sonuçlandırılmalıdır.
3. Parti kadrolarımızın üst organ tarafından kısa, orta ve uzun vadede eğitimi gerçekleştirilmelidir.
4. Tek tek bulunan parti üyelerimiz nitelik ve yeteneklerine göre belirli çalışma alanlarına kavuşturulmalıdır.
5. İşbirliği alanındaki çalışmalarımızı kolaylaştırıcı ve sonuç almaya yardım edecek bir mekanizma oluşturulmalıdır.
6. YK'ne bağlı ve dayanışma alanında faaliyet gösteren bir parti birimi kurulmalıdır.
7. Yığın örgütlerindeki faaliyetlerimize ilişkin ayrıntılı bir çalışma yapılmalı ve bu konuda yığın örgütleri alanında çalışan yoldaşlarımızın düşüncelerine başvurulmalıdır.
8. Gençlik ve kadın alanındaki çalışmalara ilişkin YK'nde bir görev bölümü gerçekleştirilmeli ve bu alanlarda kurumlaşmaya gidilmelidir.
9. Tek tek her birimiz üzerimizdeki görevlere ilişkin ayrıntılı bir rapor hazırlayıp, bu görevlerin somutlanması yönünde girişimde bulunmalıyız.

Her alandaki eksikliklerimizi pratik çalışmalar içerisinde aşabileceğiz. Bu arada sürekli düşünmeli ve tartışmalıyız. Açıktır ki, bugünkü toplantımız, parti içi tartışmanın amacına ulaşmasına yetmedi. Bu bir ilk adımdır. Demek ki parti içi tartışmayı amacına ulaştırma görevi hala gündemimizde duruyor. Konuşmanın başında tartışmaya açtığım, ofensif politikadan ne anladığımızı ve bunu nasıl yaşama geçireceğimize ilişkin yoldaşlar düşünce belirtmediler. Bu nedenle tartışma devam etmelidir.

Tartışmalı toplantıda yoldaşlar, bir kaç tur çeşitli konular üzerine söz alarak tartıştılar. Yoldaşlar kişisel eksiklikleri ve birbirlerinde gördükleri eksiklikler üzerine eleştiri ve özeleştiri yaptılar. Özgün çalışmalar üzerinde ayrıntıyla duruldu, önümüzdeki dönemin çalışmaları üzerine öneriler yapıldı. PB'dan gözlemci olarak katılan yoldaş, tek tek yoldaşlara sorular yöneltererek hem tartışmayı yönlendirdi ve hem de çeşitli konularda etraflı bilgi aldı. Tartışmanın düzeyinin yüksek olduğunu vurgulayan yoldaş, daha kapsamlı ve derinlemesine tartışmanın YK'nin görevi olduğunu hatırlatarak bunun hangi ana noktalar üzerinden yapılması gerektiğini söyledi. YK, sorunları bütün açıklığıyla tartışmalı ve bundan korkmamalıydı. Yeter ki, tartışma, eleştiri ve özeleştiri pratik çalışmalar temelinde ele alınsın. Tek tek yoldaşların kişiliği değil, pratik faaliyet, işti eleştirilecek olan. Gözlemci yoldaş, bu düzeye gelmiş bir partinin her türlü sorunu çözebilecek güçte olduğunun altını çizdi.

5.9.87 FAC

Kuzey Hollanda Bölge Komitesi tartışmaları

Kuzey Hollanda Bölge Komitesi partinin dışa açılması yığın bağlarının geliştirilmesi amaçlarına yönelik parti içi demokrasiyi geliştirmeyi amaçlayan tartışma tutanaklarını Atılım'a iletti. Tutanakların yanı sıra tartışmaya katılan kimi yoldaşlar görüşlerini kısa yazılar halinde ayrıca ek olarak gönderdiler.

Tartışmada parti içi yaşama ilişkin hemen her konu ele alındı. Öncelikle eleştiri özeleştiri üzerinde duruldu. Parti içi tartışmanın anlamı değerlendirildi. Tartışmaya katılan yoldaşlar bu özetlemede rumuz olarak sayıları kullandılar.

Birinci yoldaş, parti içi yaşamda özeleştirinin yer etmesinde 1980'in bir dönüm noktası olduğunu, ama bunun yeterli ölçüde gelişmediğini belirtti. Kendisinin de hemen hemen hiç eleştiri ile karşılaşmadığını söyledi. Oysa özeleştirinin partinin tepe organlarında yapılabildiğini ileri sürdü. Yığın içinde çalışma yöntemlerini yeniden gözden geçirme gereği üzerinde durdu. Atılım'ın yeterli ölçüde kullanılmadığını belirterek, Atılım yeterince kullanılmadığı için Atılım'a yazı yazmak haber göndermek de gelişmemiştir dedi.

İkinci yoldaş, tartışmanın pratik sorulardan kalkılarak yürütülmesini yararlı bulduğunu söyledi. Hollanda'nın ve Hollanda'daki Türkiyelilerin özelliklerini, konumlarını dikkate almadan yığın çalışması yürütülemeyeceğini belirtti. Bizim dışımızdaki solla birlikte iş yapmaya başlamak gerektiğini, onlarla birlikte Hollandalı ilerici, sosyalist ve komünistlerle birlikte çalışmak gerektiğini öne sürdü. Türkiye demokrasi güçleriyle dayanışmayı yükseltmek zorunludur, ama bu örgütlenme biçimlerimize bağlı bir olaydır dedi. Dayanışma sadece Türkiyelilerden değil diğer uluslardan göçmenlerden ve Hollandalılardan da gelmelidir dedi. Ama olayların içinde onlar yoksa aktifleşmelerini beklemek de hayaldir diye konuştu. Sen düşün, sen üret, sen karar al, yalnızca onlardan kararın uygulanmasını iste! Bu çalışma modeli ile hiç kimseyi çalışmalara çekemeyiz dedi.

Dördüncü yoldaş, tartışma üzerine kimi kaygılarını dile getirdi. Farklı görüşler olmalıdır, fakat bu nasıl olacak? Bu netleşmezse insanlar politik dengeler arayacak, tüzüğü çiğneme olayları ortaya çıkacak dedi.

Beşinci yoldaş, konuşmasına partide kadın sorununa gereken önemin verilmediğini ileri sürerek başladı. Ulusal Konferans'ta kadın sorununa eğilinmedi dedi. Moskova kadın konferansına da yeterince hazırlanılmadığını ve istenen sonucun alınmadığını öne sürdü. Örneğin ciddi röportajlar yapılabilirdi diye konuştu. 6. Kongre öncesinde 5. Kongre'de ve sonrasında yapılamayan eleştiriler yapılmalıdır dedi. İşler iyi gitmiyorsa bunun nesnel nedenleri olmalı, yaşanılan sorunların geçmişi vardır, geçmişi değerlendirmeden bir yere varamayız dedi. Daha sonra yığın çalışmaları üzerinde duran konuşmacı, yığın bağlarından Hollanda'da yaşayanları politize etmek, kendi sorunları etrafında mücadeleye çekmek anlaşılmalıdır dedi. Bunun için ağırlıkla legal aparatları harekete geçirmek Hollandalılarla birlikte çalışmak Türkiyeli solla ilişkileri geliştirmek gerekiyor. Artık yığın örgütlerinin işlevi değişiyor diye konuştu. Parti içinde bir alan daraltılması yapılamaz mı, parti katkılarını göremediği yerlerden elini çekip yığın örgütlerinde bir tarama yapamaz mı diye sordu. Yoldaş parti yaşamında konspirasyon adına haber almanın engellenmesinin doğru olmadığını, Hollanda'da bürokratik partililik anlayışının egemen olduğunu ileri sürdü. Atılım'ın Batı Avrupa için bir kullanım değeri olmadığını savunarak, sempatizan kadroya okutacak yazı Atılım'da yoktur dedi. TİP-TKP birleşmesi konusunda yeterli aydınlatılma yapılmadığını, bunun ise çalışmalara olumsuz etki yaptığını öne sürdü.

Beşinci yoldaş, konuşmasında parti içi tartışmanın anlamı üzerinde de durdu. Atılım'a ilettiği yazısında ise, farklı görüşlere çerçeveler çizilmesinin doğru olmayacağını savundu. Yaratıcı olmanın yolu şimdi düşünmekten, partinin politikasına ve eylemine yönelik görüş sahibi olmaktan geçiyor diye yazdı. Bu nedenle diye sürdürdü yazısını, şimdi sorunumuz, farklı düşünen değil, düşünmeyen, neredeyse bürokratik bir çalışma tarzını benimseyen kadrolar olmalıdır.

Belçika Parti Örgütü tartışmasından:

Atılım dağıtırken, şimdi dernekte nöbet tutuyorum!

Belçika Parti Örgütü, 6 Eylül'de yaptığı toplantıyla parti içi tartışmalarını sonuçlandırdı. Parti içi durgunluğun nedenleri, çözüm yolları; parti politikasının Belçika'ya yansıması; yığın ve parti çalışması arasındaki çelişkiler ve yığın örgütü sorunları ana başlıklarında toplanan tartışmalar iki toplantıda tamamlandı.

Durgunluğun nedenleri nelerdir sorusuyla başlayan tartışmalarda yoldaşların görüşleri özetle şöyle ifade buldu:

Aydın: Örgüt yapısıyla parti faaliyeti arasında bir uyumsuzluk var. Yığın örgütü ile parti arasındaki ilişki karıştırılıyor. ... Belçika gerçeğinden kaynaklanan sorunlar; Türkiyelilerin belli gerici yörelerden gelmesi; yerel kadrolarda eski yanlış anlayışın varlığını sürdürmesi; geçmişte tüm faaliyetlerin yığın örgütünde yürütülmüş olması, ayrımı iyi koyamamamıza neden oldu.

... Partililer kendi rolleriyle ilgili çaba göstermiyor. Parti yönetimi somut işlerde bizi denetlemede eksik kaldı. Atılım, kimi dönemlerde canlılık kazanıyor. Bazen durgunlaşıyor. Bu yapısıyla Atılım demokrat çevrelere gitmede eksik kalıyor.

... Parti örgütümüz karar almada eksik kaldı. Karar alınamayınca denetim eksik oluyor. Ya da alınan kararlar iyi işletilemedi. Parti sekreterinin arkasından koşmadığı kararlar uygulanamıyor.

Tolga: B.Avrupa'daki politik faaliyetler üzerine tezler sonuçlandırılmadı. Bu bizim kafamızda açık değil. Bir yoldaşımla birlikte yığın örgütü yönetimindeyiz. İkimiz de Belçika'yı tanımıyoruz. Bizim yönetime getirilmemiz yanlıştı. ... Bu uzun vadeli düşünülmemiş bir karardı. Bu birçok konuda görülen bir eksiklik. Anlık kararlar alınabiliyor. Bu konuda parti örgütünü eleştiriyorum. Ben de görevlerimi gerektiği gibi yapamadım.

B.Avrupa tezlerinin sonuçlanamaması, yığın örgütlerinin hedefleri, çalışmaları, parti ile ilişkileri ne olmalı konularına açılamamasını doğurdu.

Cemil: Yığın örgütünde politik faaliyetler yapıldı. Nazım, Lenin, parti yıldönümleri kutlandı. Parti tanıtımı yapıldı. Bu kafalara kazındı.

Yeni politika icabı yığınlara açılacağız dendi. Parti ile yığın örgütünü iç içe geçmişlikten kurtarmalı dendi. Buna yayın organlarının yığın örgütünde dağıtılmasının engellenmesiyle başladık. İnsanlar yığın örgütüne gelir sandık. Ama olmadı. Parti faaliyetleri yavaşlatılınca, insanlarda 'parti burayı bırakıyor mu' diye bir soğukluk oldu.

Can: Benim hâlâ çözemediğim bir soru var: Yığın çalışması ile parti çalışması arasındaki ayrım. Yeni politika ile yığın ve parti örgütlerinin çalışmaları nasıl olacak? Yığın örgütleri neleri yapacak, neleri yapmayacak? Yığın partisi olacaksak, partiyi yığınlara nasıl tanıtacağız?

Atılım konusu açılmalı. Yığın örgütünün dışında çalışıyordum. Kimi insanlara Atılım dağıtıyordum. Onlarla Atılım'daki yazılar üzerine tartışıyor konuşuyordum. Atılım'ı sadece satmak amacıyla dağıtmıyor, onun örgütleyici yanını da kullanmaya çabalıyordum. Ama buradan alındım, yığın örgütünde görevlendirildim. Şimdi örgütte nöbet tutuyorum. Nöbetten başka bir şey yapamıyorum. Haftada 5 gün açıyorum kapatıyorum.

Örgütün yığın bağı politik etkinlikle, tek tek kişilerle ilgilenmekle gelişir. ... Örgütleyici yanımız kayboldu. Yığın örgütünün günlük işleriyle uğraşmaktan insanlarla uğraşamaz olduk.

... Bu tür toplantıların heyecanı kayboluyor. Bu toplantıda bir şeyleri çözmeliyiz. Toplantı sonrası değişme olmayınca heyecan ölüyor. Çözemedikçe benim heyecanım, ciddiyetim kalmıyor.

Burası hiç mi denetlenmiyor? Bir kişi artmadık diye hiç sorulmadı mı? Aynı soru yığın örgütü için de sorulmadı mı?

Önümüze hedef koymadık. Üzerimdeki görevleri yapamadığım zaman 'nasıl olsa sorulmaz' diye düşünmeye başladım. Nöbet olayı insanları kaçırıyor. Yığın örgütünü çekici hale getiremedik. Politik etkinliğimiz artmıyor. Bu biraz ekonomik sorunlara da bağlı. Bir bildiri, bir broşür bile basamıyoruz. İki yıl önce bastırdığımız afişin bile parasını ödeyemedik.

Sonuç olarak herkesin önüne hedef konsun. İşler somutlansın. Süre sonunda herkes yaptığının hesabını versin. Gücümüzü saptarsak sorunları çözeriz.

Tolga: Biz Belçika'da yaşıyor muyuz? Bence hayır! Türkiyeliler içinde çalışmamız yetersiz. Buradaki sınıf mücadelesini tanı-

mada eksiğimiz var. Ben ne yapabilirim? Türkiye'de kendimi geliştirebiliyordum. Burada geliştiremiyorum. Oysa yapabilmem gerekiyor. Ama yığın örgütünde her işe koşarak yapamayacağım.

... Somut, hayalci olmayan gerçekçi hedefler koymalıyız önümüze. Parti komitesi, kadroların düzeylerini gözönüne alarak görev vermeli. Artizanlık terkedilmeli. İnsanların düzeyleri geri. Önce onlara ulaşmalı, sonra onlar sorunlarına sahip çıkar duruma getirilmeli.

Tolga: ... Yönetime geldiğimde bugünkü anlayış yoktu. Kafama basmıyorsa açıkça söyleyemiyordum. Bundan dolayı sürekli tartışma oldu. İnsanlarda var olan eksikliği gidermeye çalışıp kalanı boş vermek doğru değil. İnsanların düzeyine inmek yeterli değil, onları yukarı çekmeye çalışmalıyız. Kafam açık olmayınca inanmadan yapmaya başladım. Ama bunu açık söyleyemedim. Bu ortamı yaratamadık.

Can: Bir soru sormak istiyorum: Özveriden ne anlıyoruz? Belçika Parti Örgütü ne özveri gösterdi ve ne bekliyor?

Aydın: Özveri, partinin çıkarlarını başa koymak. Sıradan insanlardan daha gayretli, daha fedakar olmak. Verebileceğinin azamisini vermek. 'Partiye ne verdim'in cevabını vermek, bunu açar. Halkın çıkarlarını gözetiyor muyum? Özel sorunlarımızı, dışımızdaki gelişmeleri etkileyebilmeliyiz. Bunlardan boğuluyorsak özveride eksiğimiz var demektir. Belçika bu özveriyi karmaşık hale getiriyor. Özel sorunlar ağır basınca tercihler değişiyor. Birini diğerinin karşısına koyamayız. Herkes parti çalışmalarını şöyle veya böyle ihmal ediyor.

Belçika Parti Örgütü zaten bunalımlı dönemde doğdu. Bu dönemde örgüt üstüne düşeni yaptı. Çevremizi de uzunca süre canlı tuttuk. Daha özverili olduk. Parti örgütü yapabileceğini yaptı.

Son dönemde yeterli özveri gösteremedik. Özveri eşit dağılmıyor. Partili yoldaşların ya ufukları açık değil, ya olayları iyi göremiyoruz.

Can: Şu soru kafamda açık değil: İki partili yığın örgütü yönetimindeyiz. Günah keçisi gibiyiz. Grevlerde, referandumda bir şey yapamadık. Ama parti yönetimi ne yaptı? Önümüzü açtı mı? Geçmişe söylenecek bir şey yok. Ben kişi olarak özverili olduğum kanaatindeyim. Ama iş görünmüyor. Sekreter yoldaşa nöbet yüklenmemeli. Yığın örgütü açılmayınca sorumlusu benim.

Tolga: Ben bu görüşte değilim. Her yere deli gibi koşturmayı yanlış buluyorum. Arkasını getiremeyeceğimiz çalışmalara girişmemeliyiz. Özveriden anladığım: Parti politikasını iyi anlayıp ona göre davranmak. Kendi yaşamımı bırakıp birçok şeyi yapmaya çalışmak sonuç vermiyor.

Aydın: Çözümsüzlük kadroda. Ya kadro yaratacağız, ya da kendimizi düzelteceğiz. Yığın örgütündeki yoldaşlar da artık Belçika'yı bizim kadar tanıyor. Önümüzdeki gelişmeleri düşünürsek uzun erimli program yapamayacağımız anlaşılır. Gücümüzü önümüzdeki görevlere harcamalıyız.

Can: Görev parti örgütünce somut verilmeli. Genel konu verip gerisini bırakınca yetmiyor.

Tartışmaların bundan sonraki aşamasında, görevlerin somutlanması ve kişi kişi görev dağılımı üzerinde duruldu. Ayrıntılı bir çalışma programı üzerinde görüş birliğine varılarak toplantı sonuçlandırıldı.

Paris 10 Eylül Parti Birimi'nde A. yoldaşın yaptığı konuşma:

Politik çalışma yapmıyoruz

Biz Fransa'daki, özellikle Paris çevresindeki TKP'liler politik çalışma yapmıyoruz. Demokratik kitle örgütlenmesine soyunmuşuz ve orada da boğuluyoruz. Bizim insanlarımızın hepsi demokratik kitle örgütü yöneticilerinden başka bir şey değildir. Bu demokratik kitle örgütlerinin ise demokratik oldukları şüphelidir. Çünkü bunlar yığınsal değillerdir. Partililer oralarda erimekte, mevcut sıfırı tüketerek pratikte boğulup kalmakta, günü birlik bir yaşantıya zorlanmaktadırlar.

Barış yürüyüşlerine ufak katılımlar dışında, dayanışma konusundaki son gelişmelerle, grevlerle, öğrencilerle, açlık grevleriyle dayanışmaya ilişkin neler yapıldı? Paris'te bizim sonradan katıldığımız bir açlık grevi girişimine iki kişiyi bulamayan parti örgütünün saygınlığı ve otoritesi konusunda endişe duyulmaz mı?

Fransa kamuoyuna ve Türkiyelilere yönelik neler yapıldı? Güçlü bir information-sensibilizasyon (duyarlı kılma) merkezi oluşamaz mı? Türkiye'deki, dünyadaki gelişmeleri izleyen, eylem öneren, eylemin gerçekleşmesi için ortam hazırlayan bir girişim ya da bir komite vb. oluşturulamaz mı?

Sonra, dayanışma yalnızca bize mi yönelik olmalı? Güney Afrika'daki maden işçilerinin grevi, Fransa'yı sarsan öğrenci eylemleri, demiryolu vb. işçi hareketiyle, Nikaragua ile dayanışma için neler yaptık? En azından bizim işçilerimizi davet edip ya da temsilcilerimizi toplayıp bu konulara ilişkin enformasyon veremez miydik?

Biz, olayların, süreçlerin başında değiliz. Onları takip etmeye çalışıyoruz ve çoğu zaman da geç kalıyoruz. Oysa önümüzde neden olarak gösterebileceğimiz ciddi hiç bir engel yok. Bölgemizde gidebileceğimiz onbinlerce insan var. Ve bizim de buralarda işi götürebilecek bir çok insanımız var.

Birer onaylama komitesiyiz

A–Örgütsel planda: Bizim örgütlerimiz canlı, diri, tartışan örgütler değil, birer "onaylama komitesi"dir. Bundan kesinlikle sıyrılmak gerekiyor.

B–Bizim örgütlerimiz parti örgütünden, politik işlevden ziyade, demokratik kitle örgütü yönetim kurulu işlevi görüyor ve burada da insanlarımız eriyor. Çünkü örgütler (DKÖ), demokratik ve 'bağımsız' olmadığı gibi kitlesel de değildirler. Bu nedenle komünistler giderek yığınlardan uzaklaşıyor ve yıpranıyor.

C–Politik görevlerimiz, hedeflerimiz net değil. Politik görev net olmadığı gibi partiyığın örgütü disiplinleri, görevleri vb. çelişkileri doğuyor. Artık sapla saman ayrılmalı, yığın örgütü işlevine dönme doğrultusunda çaba gösterilmelidir. Yığın örgütlerinin gündemini, eylem programlarını politik örgütlerde düzenlemek olmaz. Bu yığın örgütü yöneticilerinin önünü tıkıyor, onların girişkenliği ve yaratıcılığı için ortam hazırlamıyor. Ve yığın örgütlerinin bağımsızlığına gölge düşüyor. Yani, parti örgütü yığın örgütü yönetimi olmamalıdır.

D–Eleştiri özeleştirinin ortamı hazır değil. Şimdi belki gelişebilir.

E–İletişim ve deneyim değiştokuşu yok ya da çok zayıf.

F–Sıksık sözü edilen tekli ilişkileri kavramakta zorluk çekiyorum. Bu çok özel misyonu olan ya da yerleşememiş, geçiş dönemi yaşayanlarda olabilir. Ama aylardan, yıllardan beri tekli ilişki devam edemez.

Yığın olmadığı için birbirimizi yönetiriz

Bizim yöneticilerimiz partinin kendilerine sağladığı konumlarının dışında, "otorite"leri dışında otorite kurmakta (olumlu anlamda) zorluk çekiyorlar. Dostça, yoldaşça ilişkilerle, ideolojik platformdaki bilgiyle, deneyle otorite sağlamakta, saygınlık kazanmakta zorluk çekiyorlar ve bu "otorite, saygınlık" hergün zayıflıyor. Bu yöneticilerin büyük çoğunluğu yönetici niteliklere sahip değillerdir. Ayrıca bu niteliklere sahip olsalar da dil bilmeyişleri bunu yaşama geçirmelerini zorluyor. Üyeleri hoyratça harcayabilen, azarlayabilen, küçük görebilen, yıpratabilen insanlar vardır. Bunlara sekter ve şüpheci eğilimler hakimdir. Bu da zayıflığın ifadesidir.

İnsanları, kurumları kullanma eğilimi hakimdir. Üyeleri, sempatizanları, kurum ve öteki örgütleri iş isteyeceği zaman arayan yöneticiler göreceli saygınlıklarını da yitirmekte ve üyelerde "kullanılmış olmak" duygusu hakim olmaktadır. Parti görevi olduğu için bazı işler yapılmakta, ama coşku istek ögesi olmamaktadır. İnsanlar bazen de gerekçeler bularak iş yapmamaya yönelmektedir.

Yöneticiler herşeyin en iyisini bilirler ama iş yapmazlar. Acı bir olay ve durumdur ki, Paris'de partililerle beraber bir aktif halka çıkarsak mutlaka yüzde 70'i yöneticidir. Yığın olmadığı için birbirimizi yönetiyoruz. Ve işte burada içe kapanıklık, sorunların basit düzeyde ele alınması, kişiselleşmesi sorunu doğar. Henüz durum tam da böyle değilken önlemini almak zorundayız. Bizde bürokrasi çok yoğundur. Yönetici seçiminde, sorumluluk dağıtımında, örgütsel olanakların kullanımında politik kriterlerden ziyade kişisel ilişkilerin ağır bastığı izlenimim var.

Kadro politikamız yok. Kadroların önünü açıcı, ilgi duydukları alanda bilgilerini derinleştirici, uzmanlaştırıcı yaklaşımımız yok. Kadro politikamız da çok kısa vadeli-görülüyor. İnsanları günlük işlerde boğuyoruz. Sanki bazı uzman kadroların yetişmesi bazılarının konumunu sarsacakmış ya da tüm çabalarımız buradaki basit sorunları çözmeye yönelikmiş gibi. Biz artık Generaliste (doktor-uzman olmayan) olmakla -ki bunda da yeterli değiliz- yetinemeyiz. Avrupa'da, Fransa'da öğreneceğimiz ve partimizin de gereksinim duyacağı o kadar çok şey var ki. Ama hiç sanmıyorum, değil Paris, Fransa'da partimiz bir yoldaşımızın önüne politik görev olarak örneğin "toplum psikolojisi" ya da sosyoloji vb. gibi bir alanda uzmanlaşma hedefini, görevini koymuş olsun.

İşin bir diğer ilginç yanı da, düne kadar insanları dışlayan, horlayan, azarlayıp küfüreden ve konumunu kötüye kullanabilen bazı yöneticilerimiz nasıl dün insanların nasıl davranması, ne yapması gerektiğini direktifle sağlamaya çalışmışsa, bugün en hızlı yenilikçi olmuşlar ve yenilikçiliği de direktiflerle diğerlerine empoze etmeye soyunmuşlardır. Bu düşündürücüdür.

Kültürel çalışma ile eylem bir elin iki parmağı gibi

65. kuruluş yılımız nedeni ile Kutlu yoldaş F.Almanya'da bulunduğu sırada söylediği çok önemli bir sözünü, daha doğrusu kültüre çok önemli bir yaklaşımı anımsadım. Ufak çaplı bir sohbet toplantısında yaklaşık şöyle diyordu: "...Biz halkımızın tüm kültürel mirasına sahip çıkmalıyız. Eskiden kalitesiz de olsa Türk klasikleri; Aşık Garipler, Kerem ile Aslılar basılır elden ele dolaşırdı. Okuma alışkanlığı kazandırırdı. Biz onların canlamasını neden sağlamayalım?.." Bunu işitince coşku duymuştum. Evet Kerem ile Aslı'yı okumayan biri nerden bilecekti sevginin, sevdanın bile bir emek işi olduğunu. Emek yerilmeden sevdanın bile gel-geç olacağını nereden anlayacaktı?.. Bin yıllık bu halk öyküsünün içinde müthiş bir hayat felsefesi gizliydi. Okumazsak o felsefeyi nereden kavrayacaktık?.. Halkımızın düşünüş, yaşayış felsefesine nasıl yaklaşacak, ona nasıl nüfus edecektik?.. Sadece onların içinde olmak yeterli değildi ki...

Sözgelimi Şostakoviç'in 9. Senfonisini dinlemiyorsak, ondan etkilenmiyorsak, faşizmin ayak seslerini, dünyayı yoketme girişimlerinin çılgınlığını nasıl derinlemesine kavrayacaktık?.. Şolohof'u, Cengiz Aytmatof'u okumuyorsak Sovyet insanını, onun katlandığı acıları, onun kahramanca verdiği kuruculuk savaşını nasıl kavrayıp, onları nasıl derinden sevebilecektik?.. Sırf politik makaleleler okumakla bu mümkün olur muydu?..

Yurdumuz dünyanın en eski kültür merkezlerinden biri. İlk uygarlıkların doğduğu bölgelerden biri Anadolu. İlk şehir orada kurulmuş. Çatalhöyük. İlk bakır orada işlenmiş, ilk barış antlaşmasını bundan 3 bin yıl önce Mısırlılarla Anadolu halkı Kadeş'de imzalamış. Dünyanın ilk şairi Homeros İzmir'li. Dünyanın ilk tiyatroları Ege'nin iki yakasında sahneye konmuş. İlk keçi, ilk at Anadolu'da, Mezopotamya'da, hemen yanıbaşımızdaki Filistin topraklarında ehlileştirilmiş. Dünyanın ilk büyük kitaplığı Mısır' da ki; İskenderiye'den sonra Bergama'da kurulmuş. Ve İskenderiye kitaplığını aşınca, Mısırlılar o zamanki kitap kağıdı papirüsü Bergama'ya ihraç etmeyi yasaklamış. Ve Bergamalılar dünyada ilk Parşömen kağıdığını bularak bugünkü kitap şeklini geliştirmiş. Milattan önce 100-80 yılları.

Zaman geçmiş, devran dönmüş, Anadolu Yunus Emreyi, Aşık Paşa'yı, Hacı Bektaşi-veli'yi, Mimar Sinan'ı, Dadaloğlu'nu, Fikret'i, Namık Kemal'i, Nazım Hikmet'i, Hasan Hüseyin'i, Ahmet Arif'i yetiştirmiş. Mustafa Suphi, Şefik Hüsnü gibi yiğit evlatlar yaratmış. Ve bugünkü aydınımız en onurlu biçimde direniyor...

Yurdumuz Anadolu çok zengin bir tarihi kültür mirasını barındırmakta. Yine bu Anadolumuz 8 bin yıldan beri halkların yaşadığı harman yeri olmuş, bu çeşitlilik kültürün varlığını katmer katmer zenginleştirmiş.

Böyle bir yurdun evladı olmak ve burada yaşayan toplumu ileriye doğru değiştirme görevini yüklenmiş olmak, yukarıda binlercesinden birkaçını saydığımız birikimi özümsemekle olanaklıdır. O zaman öncülük rolünü üstlenebileceğimize inanıyorum. O zaman farklı kültürümüzle kitlelerin saygınlığını kazanacak, yaratıcı düşünce üretebileceğiz. Sadece kitlelerin çıkarlarını savunmuş olmak yetmez. Binlerce yıllık kültür birikimi ile ve yaratıcı biçimde onları kavramak derinden etkilemek mümkündür. Farklı şeyler bilmeden kitlelerle bağ kurmamız, kitlelerden öğrenmemiz ve tekrar kitlelere öğretmemiz mümkün değildir. Yaratıcı düşüncenin anahtarı buradadır.

Kültürle sanatla bağını koparmadan savaşım veren yoldaşlarımızın da yığın bağlarının nasıl daha gelişkin olduğunu her zaman görmekteyiz.

Kültürel gelişmeyle, eylem iki elin parmakları gibi birbirine geçirilmelidir. İşte o zaman yoldaşlarımız daha kolay insiyatif kullanacaktır. İşte o zaman yaratıcı düşünceler üretilecek, yeni politikamız hayata daha canlı uygulanacak, büyük bir deney birikimi ve atılım sağlanacaktır. Büyümemiz, gelişmemiz katlanarak ilerleyecektir.

Ali İNCESU/FAC

Biriken sorunlar örgüt dışı çözüm kanalları aradı

Tartışmalarımız sırasında pratikte ortaya çıkan sorunlar üzerinde çok duruldu. Pratikten çıkan derslerin derlenip-toplanıp formüle edilmediği ortaya çıktı. Bu, sorunların ortaya çıktıktan hemen sonra parti örgütlerinde hızla değerlendirilip ona göre önlem alınamamasını da beraberinde getirdi. **Biriken sorunlar kendilerine parti örgütlerinin dışında başka çözüm kanalları aradılar ve o kanallara doğru aktılar.** Böylece aslında parti örgütlerinin işleyişi içinde çözümlenmesi gereken sorunlar, ilgili örgütlerin dışında tartışılır hale geldi ama çözülemedi. Bu bence ivedilikle üstesinden gelmek zorunda olduğumuz önemli eksikliğimizdir. Parti temel örgütleri, tüm parti örgütleri yaptığı her çalışmayı zamanında değerlendirmeli ve çıkan sorunların çözüm yollarını kendi işleyişi içinde bulmalıdır.

Böylesi bir çalışma her düzeydeki parti örgütünün üyelerinin, tüm parti yaşamına tam katılımıyla olanaklıdır. Tam katılımdan, partinin her alandaki çalışmasına parti üyesinin tüm enerjisini, bilgisini, becerilerini seferber etmesini anlıyorum. Parti üyesinin parti örgütünü durağan olmayan, canlı, yaşamla sıkı sıkıya bağlı hale getirebilmesi için, yetişkin olması gerekmektedir. Üyelerin yetişkinliği partinin genel bir sorumluluğu olduğu gibi, aynı zamanda üyenin kendi sorumluluğu içine de girmektedir.

Örgütsel çalışmalarımızı tartışırken ortaya çıkan önemli bir eksiklik de kollektif çalışmanın yetersizliği olarak ortaya çıktı. Parti üyeleri arasında olumlu bir psikolojik ortam varsa ve her üye bulunduğu yerde en fazla yararı vermeye çaba gösteriyorsa kollektif çalışma sağlanır. Tartışmalarda bu konu ile ilgili olarak, parti üyelerinin birbirlerine karşı sorumluluk duymaları, dayanışma göstermeleri, kişi kişiye anlaşabilir hale gelmeleri gerektiği sonucu çıkarıldı. Bence bu, en fazla ihtiyacını duyduğumuz, ciddi çaba isteyen bir çalışma biçimidir. Konuyu dile getiren yoldaşın sözlerini aktarmak istiyorum: **"Biz şimdiye kadar pek çok şeyi tartıştık, şimdi kişi kişye anlaşmayı gerçekleştirmek zorundayız."**

Tüm parti örgütleri, parti çalışmaları ve parti yaşamını, yaşadıkları zaman diliminin tüm genişliğini kucaklayan bir platformda tartışmaları gerekiyor. Yol ve Amaç'ın 15-16'ncı sayısında Y.Jdanov şöyle diyor: "Çağdaş bilimlerin verileri şunu doğruluyor: İnsan, kâinatın çok uzun süren evriminin en yüksek ürünüdür. Emek ve yaratıcılık, gerçeğe, iyiye, güzele yönelmek yalnızca ona verigidir." Dolayısıyla parti yaşamında ve parti çalışmalarındaki olumsuzlukları ayıklamak, üyeler olarak partiye en yüksek yararı vermek, olumlu psikolojik ortamı yaratmak "çok uzun süren evrimin en yüksek ürünü" olan biz insanlar için zor olmasa gerek.

Kadriye AYEL/Danimarka

Kadınlara ilişkin

Bundan bir süre önce Atılım'da yazılar yayınlandı. İçeriğini hepimiz beğendik. Konu kadınlar idi, hem de parti içindeki kadınlardı.

Öteden beri konuşuruz. Kadınların parti içinde ve dışında her zaman hakettiği yeri almadığından söz ederiz. Hayıflanır, "vah vah" deriz ve ardından yaşam geldiği gibi sürer giderdi. Bundan böyle sanırım geldiği gibi gidemeyecek. Bunun böyle olması biraz parti yöneticilerine, biraz da biz kadınlara bağlı. Biz kendi varlığımızı parti içinde hissettirdiğimiz ölçüde varlığımızın farkına varılır. Bu nedenle de işin en büyük kısmı bize düşüyor.

Örnekler geliyor aklıma; Moskova öncesi, Avrupa'daki göçmen kadınlar konferansı yapmışlar. Çok güzel. Kuşkusuz deney alış verişleri yapmışlardır. Bu çalışma onların yığın ve parti çalışmalarını geliştirici olmuştur. Bu noktada aklıma bir soru geliyor. Fransa'da yığın örgütünde çalışan kadınlar da var. Acaba bu kadınların bir deney alış verişine gereksinimleri yokmuydu! Kuşkusuz vardı. Nasıl gelişti ve neden çağrılmadık bilmiyorum. Ama bir şeyi biliyorum, öncelikle biz kadınlar birbirimizle yardımlaşma dayanışma düşüncesini kendimizde geliştirmeliyiz. Gerekçesi ne olursa olsun, Fransa'da göçmen kadın çalışması yapan İKD'liler ve komünist kadınların Hollanda' da yapılan bir toplantıya çağrılmamaları bu anlamda anlaşılır değil.

Biz burada yenilenme anlayışının da etkisiyle yeni ve değişik çalışma biçimleri geliştirmeye çalışıyoruz. Tam da bu aşamada deney alış verişine şiddetle gereksinimimiz var. Diğer ülkelerde başkaları neler yapıyor, bunu yalnızca Türkiye Postası ve Atılım'dan öğrenebiliyoruz. (Bu konferans haberini de Türkiye Postası'ndan okuduk)

Görüldüğü gibi herkese sorumluluk düşüyor, kadınların gelişmesi, hak ettikleri yeri alması için. Ancak biz kadınlara düşen pay ne yazık ki ya da ne mutlu ki, burada da diğerlerinden fazla. Değişme gelişme, ilerleme, yenilenme bunların hepsi geriye dönüp yaptıklarımıza ve yapmadıklarımıza eleştirel gözle bakarak sağlanabilir.

Tüm Atılım emekçilerine en sıcak duygularımı iletirim.

Bilge SU/Fransa

Tartışmada ana halka: Parti içi demokrasinin geliştirilmesi

1 Temmuz 1987 tarihli Atılım'da Politik Büro'nun genişletilmiş toplantısında Kutlu yoldaşın konuşmasını ve katılan yoldaşlarımızın görüşlerini okuduktan sonra parti içi demokrasi ve bundan geçmişte anladıklarımız ile bugünkü yaklaşımımız arasındaki farkı daha çok pratik bir örneğe dayanarak anlatmaya çalışacağım.

Parti yönetimimizin çalışmalarımızdaki geride kalma ve durgunluk saptaması ve toplantıya katılan yoldaşlarımızın yaklaşımlarından bence ortaya çıkan şudur: Durgunluğu aşmak, parti çalışmalarını hızlandırmak için gerekli olan şeylerin merkezinde, parti içi demokrasinin geliştirilmesi sorunu duruyor. Geçmişte ortaya çıkmış her sorunu bugün tek tek ele aldığımızda, o sorunun ortaya çıkmasında parti içi demokrasi anlayışımızdaki çarpıklıkların etkilerini net olarak görüyoruz.

Çoğunlukla, "geçmişe eleştirel bakmak, geçmişten ders çıkarmak" dendiğinde, yaptığımız şey ayrıntılara inmeyen, çizgileri silik bir değerlendirmedir. Kuşkusuz herşey yanlış yapılmadı. Ama yanlışlarımızı hatırlar, bunların nedenlerini ve sonuçlarını irdelersek, o zaman, hatalardan ders çıkarma konusundaki Lenin'in öğüdünü yerine getirmiş oluruz.

Ben eski çalışma alanımda aynı komitede birlikte çalıştığımız bir yoldaşla (C yoldaş) kendisine bağlı bir yoldaş (F yoldaş) arasında geçen olayı hatırlıyorum. Durum şuydu: Bilindiği gibi partimiz 1983 Polit Büro'nun Genişletilmiş Toplantısı'ndan önce Türkiye'deki rejim faşist diktatörlük olarak nitelemiyordu. Polit Büro'nun bu toplantısından önce F yoldaş sekreteri C yoldaşa, "ben partinin rejimle ilgili değerlendirmesine katılmıyorum, bence Türkiye'de faşizm vardır" diyor. C yoldaşın tepkisi oldukça sert oluyor. Parti disiplininden, tüzükten bahsediyor. Konuşmasından şöylesi bir ikilem çıkıyor ortaya: Ya partinin değerlendirmesini kabul edip partide kalacaksın ya da gideceksin. C yoldaş kendi parti sekreterine de bu yönde öneri götürüyor. Sekreter yoldaş partiden çıkarılma önerisini kabul etmiyor. Ancak yoldaşa daha hafif bir ceza veriliyor. Kısa bir süre sonraysa F yoldaş radyonun yukarıda belirttiğimiz toplantıyla ilgili verdiği sonuçları dinliyor. Buradan partinin rejimle ilgili yeni saptamasını, faşist diktatörlük saptamasını öğreniyor. C yoldaşla görüşmesine gidip görüşünde direndiğini söylüyor. C yoldaşın yine tepkisiyle karşılaşınca "sen galiba radyoyu dinlememişsin yoldaş" diyor.

Yukardaki örnek belki benzerlerinin içinde en sivri olanı veya onlardan biri. Bu o günkü koşullarda belki de sıradan, dikkat çekmeyen bir yanlıştı. Ama bugün öne koyduğumuz hedeflere böyle bir anlayışla ulaşmanın mümkün olmadığı çok açık.

Peki, parti içinde farklı düşünceler olabilir, dediğimizde her şeyi halletmiş oluyor muyuz? İnsanlar değişik konulardaki farklı düşüncelerini hemen ortaya koyup bunları

Arkası 16. sayfada

Yoldaşlarıma sesleniyorum

Mustafa Suphi 100. Yıl Tezleri'nde şöyle yazılmıştı:

"Partinin eksikleri, yanlışları konusunda zamanında uyarı, eleştiri, öneri yapmayan, bu hakkını kullanmayan parti üyeleri de eksiklerin hataların sorumluluğunu paylaşmak zorundadır. Ideolojik-politik düzey düşüklüğü bu sorumluluğu ortadan kaldıran bir gerekçe olamaz. Sorumluluk hem kişisel, hem kollektiftir."

Bugün öyle bir dönemden geçiyoruz ki, yukarıda söylenenler kağıt üzerinde kalmayıp, her parti üyesi tarafından, parti militanları tarafından pratikte yaşama geçirilmek zorundadır. Parti içi örgütsel tartışma sürüyor. Birleşik Komünist Partisi'nin program tartışması başlamak üzeredir. Bu tartışmalara aktif olarak katılmak her komünist için hem hak, hem de görevdir. Militan kadrolarda "partiyi koruma güdüsü" hep önde gitti. Bu yanlış değil. Yanlış olan, bu güdüye dayanarak, partinin hatalarının ciddi eleştirisini hep başkalarına bırakmak oldu. Savaşan parti üyesi, partinin çıkarına olacak yapıcı eleştirilerini kendi eliyle iğdeş etti. Parti yönetimi de şimdiye değin bu konuda militana yardımcı oldu.

Avrupa'da bugün ilginç bir durum yaşanıyor. Parti için çalışan, özveri yapan, her şeyini ortaya koyan kadro henüz yüksek sesle konuşamıyor. Eski anlayışı yıkıp, kabuğundan başını uzatamıyor. Parti içi demokrasinin nimetlerinden yararlanmıyor. O da parti içi demokrasinin geliştirilmesinden konuşuyor. Ama ne için, kim için? Bu soruyu kadrolar daha cevaplamış değil. Parti kadrosu, parti içi demokrasinin doğru bir biçimde yorumlanmasının ve kullanımının ancak kendisinin eliyle mümkün olduğunu farkettiğinde, parti içi demokrasi işte o zaman işe yarayacaktır.

Parti içi demokrasinin amacı, üyelere parti yaşamına aktif olarak katılma olanaklarının sağlanmasıdır. Disiplinle, fedakarlıkla, iş yapmayla birlikte ele alınmadığı zaman, "geniş bir parti içi demokrasi" liberalizmin ortamını yaratır. Hele parti bir de illegal durumdaysa uçurum daha da yakın demektir.

Konuşan bir parti olmak güzel bir şey. Ancak sadece konuşan ama iş yapmayan parti olmak kötü. Yaklaşık 2 yıldır tartışıyoruz. Tartışırken iş de yapıyor muyuz? En çok konuşanlar en fazla özveri mi yapıyor? Avrupa'da böyle olmadığı görülüyor.

Her tartışmada bir amaç olmalı. Hedefleri belirlenmemiş tartışmalar sadece konuşmak anlamına geliyor. Kendi sorunlarımıza cevap vermeyen soyut konuşmalarla ise parti ilerleyemez.

Türkiye'de süregiden demokrasi savaşı-

Arkası 16. sayfada

FAC, Şafak Parti Örgütü'nden iki yoldaşın tartışmasından

E yoldaş: Parti içi tartışma ile ilgili elimize ulaşan PB genelgesinde de partinin dışa döndürülmesi tüm çalışmalar açısından kriter olarak ele alınıyor. Dışa dönük olmanın da iki kriteri vardır deniyor: Yığın bağları ve bağlaşıklarımızla işbirliğinin düzeyi.

Ancak bunları böyle saptamamız veya A veya B yoldaş konuyu yeteri kadar kavramamış demek yeterli değil. Doğaldır, iş buralarda takılmış olabilir, ama örneğin sen veya ben diğer bir yoldaşımıza bu konuda nasıl yardım edebildik, toplantılarda zamanında eleştiri getirildi mi? Hangi yoldaşın eksikliği veya hatası vardır? Bunların üzerinde durmamız gerekiyor. Eğer bunları konuşmazsak, gereklerini yapmazsak yine herşey soyutta kalacaktır.

Parti birimlerini zamanında kuramadık, SK bundan sorumludur diyeceğiz. Peki niye? Kim neyi yapmamıştır? UK ve 7. Plenum'da bu konunun üzerine gidilmiştir. Ve denmiştir ki, bundan sonra bir iş takıldığı zaman bunu sadece tüm komite üstlenmeyecek, eksiklik hangi yoldaştaysa ortaya çıkarılacaktır. Böyle baktığımızda eksik bıraktığımız noktalar var. Biz zamanında eksiklikleri gördük. Eleştirdik de. Fakat örneğin ben eleştirdiğim konuların üzerine yeteri kadar gidemedim. Ben SK sekreteri yoldaşın çalışmalara yeteri derecede eğilmediğini belirtmek istiyorum. Bunun örgütsel, özel ya da ağır iş koşullarından kaynaklanan değişik nedenleri olabilir. Ancak iyi bir hazırlık, yönlendirme ve denetim olmayınca herkes de yaptığı ile yetiniyor, hatta yapması gerekeni de tam yapmıyor. Ve ben bunu değişik biçimlerde getirmememe rağmen açık eleştiremememi kendi eksikliğim olarak nitelendiriyorum. Bu, cesaretsizlikten, yoldaşa duyduğum saygıdan veya özel yaşamında bana yaptığı yardımlardan olabilir. Ancak sonuçta baktığımda eleştirmemekle, yoldaşımıza iyilik yapmış olmadığımı görüyorum. Aynı şekilde bu SK' mız için de iyi olmadı. Bugün tartışınca bunları daha iyi görüyorum.

B yoldaş: Evet yoldaş, dediğin konulardan çıkarak, en önemli sorunumuzu tartıştığımızı söylemek istiyorum. Bence bizim SK'daki zorluklarımız açıktır. Ben şunu samimi olarak belirtmek istiyorum. Bugün parti içi demokrasi ve açıklık dediğimiz zaman bence insan gerçekten bütün düşünceleriyle açık olmalıdır. Biz partimizin gelişmesini, ileriye gitmesini istiyorsak, bu senin üzerine basıp geçtiğin durumu da çözmek zorundayız.

Ben partiye katılmadan önce de şöyle veya böyle çalışmaları destekliyor, gücüm oranında çalışıyordum. Fakat bugün sorumlu olmam o dönemden daha değişik olmamı gerektiriyor. Çünkü biz partimizin ilerlemesi, gelişmesi için, bulunduğumuz yerde daha duyarlı olmalıyız. Ben kişi olarak senin duygusal dediğin şeye katılmıyorum. Çünkü burada sorunumuz kişi sorunu değil, bizim partimizin sorunudur. Onun için de, partimizin gelişebilmesi, politikamızın daha geniş yığınlara aktarılabilmesi için, bütün yoldaşların içtenlikle kendilerini geliştirebilmeleri gereklidir. Eğer yoldaşlar kendilerini yeterince geliştiremiyorsa, bulundukları yerlerde yeterince yararlı olamıyorlarsa, bence onların o bulundukları sorumluluk alanlarına kendilerinden daha iyi yönetecek, aydınlatacak yoldaşların gelmesi gerekmektedir. Bu da bizim kendimizin gelişmesini beraberinde getirecektir. Gerçekten sorunumuz kişi sorunu değildir.

Parti içi tartışmanın öğrettikleri

● Doğan DİNÇ

Tartışma ilerledikçe, ilk şaşkınlık geçtikçe, soyuttan somuta doğru belirgin bir ilerleme görülüyor. Parti üyeleri tartışmanın yalnızca belirli bir konuda görüşlerini belirtmek ve "aykırı" fikirler ileri sürebilmekten ibaret olmadığını kavramaya başlıyorlar. Tartışmanın doğrudan doğruya kendisi bu kez tartışmanın konusu. Tartışmak gerekiyor mu? Yalnız belirli bir konu ve belirli bir zaman için değil de, genel olarak demokrasiye ihtiyacımız var mı? Parti içinde demokrasi partide çalışmaların hızlanmasına yol açacaksa, Türkiye'de demokrasi kurma çabalarına katkıda bulunmaya çalışan partiye ivme kazandıracaksa, parti içinde ve Türkiye'de demokrasi denemesi geleceğin sosyalist ve demokratik Türkiye'si için şimdiden kolları sıvamak demek olacaksa, neden kolları sıvamayalım?

Şimdiye kadar demokratik merkeziyetçiliği pek de doğru yorumlamadığımız ortada. Üstelik bu pek doğru olmayan yorumumuzun, aynı zamanda dogmatik yaklaşımlarımız ve sekter tutumlarımızla denk düştüğü de bir gerçek. Şimdi partinin dışa açılması ve yığınsallaşması temel amaçlarına hizmet etmek üzere açılan tartışma eğer yöntemde ve yönlendirmede bir kazaya uğramazsa amaçlarına ulaşacak gibi görünüyor. Kaza ihtimali var mı?

Kuşkusuz var.

Parti içi demokrasiyi geliştirme çabalarımız kimi "kara yüzlü"ler tarafından akamete uğratılabilir. Bu, kimi "kara yüzlü" "parti düşmanları" bizim iyiniyetle açtığımız kapıdan partiyi yıkmak yıpratmak için yararlanabilirler. Demokrasiyi bize karşı, partiye karşı kullanabilirler. Madem ki şimdi partide söz söylemek ve eleştirmek serbest bırakılmıştır, şimdi bu "kötü niyetliler" kalemi ele alıp Atılım'ın sayfalarını bile parti düşmanı niyetlerini ortaya dökmek için kullanmazlar mı? Kullanırlar.

Peki ne yapalım?

Birincisi daha tartışmanın başlangıcında, kendimizi, kendi görüşlerimizi ya da çalışma tarzımızı ya da konumumuzu parti ile, doğru ile, gerçek ile özdeşleştirmeyelim. Kimin söylediği daha doğru sorusunu daha tartışmanın başında yanıtlamayalım. "Bu kapıdan parti düşmanları giremez" dedik mi, bilelim ki, partinin dostları da ellerini, kollarını ve dillerini bağlarlar.

İkincisi, parti düşmanları demokrasiden sonsuza kadar yararlanamazlar. Ne zamana kadar yararlanacaklar peki? Parti üyeleri parti içi demokrasinin kendilerine sunduğu olanakları değerlendirmeye başladığı ana kadar. Sonra kara koyun, ak koyun, doğru görüş eğri görüş, art niyetli kalemşör ile temiz partili militan birbirinden ayrılıverecektir. Ama parti üyeleri susmaya devam ederse kuşkusuz parti içi demokrasinin bayrağının sınıf savaşından uzaklara düşmüş, kimi kişisel dertleri ve hevesleri ile yanıp tutuşanların eline geçmesi tehlikesi vardır.

Demek ki birinci çare parti üyesinin konuşmaya başlaması.

İkinci çare, iş.

Konuşup çalışmayanla, çalışıp konuşmayanı yanyana görünce doğrusu ikincisine biraz gönlümüz kayar. Ama burada da bir sorun var.

Çalışıp duran ama konuşmayan, fikir belirtmeyen, fikri hep yukarıdan bekleyende de, şimdi çok sık kullandığımız deyimle durgunluk var demektir. Hem üstelik o, başkalarının fikri ile ne kadar çalışıp duracak? Çalışması ne kadar yaratıcılığın izlerini taşıyacak? Öyleyse, "ben çalışıyorum başkaları konuşuyor, üstelik de güzel sözler söylemeyi beceriyorlar" diye düşünen partili, hiç zaman yok, hemen söz söylemeye başlamalı, giderek söz söylemede ustalık kazanmayı amaçlamalıdır. Üstelik şimdi derdimiz meram anlatmak, retorik değil.

Ama çalışmadan başı dönmüş partili, parti yönetimi şimdi durgunluktan söz ediyorsa, "ben bunca tabanlarımın sızısını çekerken, bu ne durgunluğu" diye sormuyor mu? Soruyorsa cevabını da kendisi versin. Koşmakla düşünmek birbirinden ne zaman ayrıldı? Teori ile pratiğin diyalektiği ilk derslerden birisi değil mi?

Üçüncü çare, konuşanı dinlemek, ön yargı ile ya da alınmış bir işaretle, "iflah olmaz muhalif konuşuyor" diye kulakları tıkamak olmaz. Ya doğru söylüyorsa? Konuşmanın doğruyu söyleyip söylemediğini parti üyesi değerlendirmekten aciz ise, o parti üyesi durgunluğun birinci dereceden sorumlusudur.

Dördüncü çare cesaret.

Cesaretin konuyla ne ilgisi var?

İlgisi var, çünkü şimdi aşağıdan yukarıya parti yöneticisi, her düzeyde parti yöneticisi korkuyor? Eleştiri zorunluluğunu bilinçle kabul eden yönetici eleştiri ile karşılaştığı zaman elinde olmaksızın ürperiyor. Bir iki kaşarlanmış parti düşmanı, özgürlükten yararlanıp konuşmaya başlayınca da korkusu katmerleniyor. Şimdi ne olacak?

Hücre, semt ya da yöre sekreteri her düzeyde ve organda parti yöneticisi kendisini gözden geçirsin. A'dan Z'ye ip gibi dosdoğru değilsek, kim söylerse söylesin, eleştiriden yararlanma olanağımız var. Yok hiç eksik sözkonusu değilse, oturup bunu anlaşılır bir şekilde anlatmalı. Yapılan doğru işler eleştiriliyorsa susmak zaten tuhaf bir şey olur. Öyleyse konuşmalı. Toplantılarda şimdi eleştiri modasıdır bize susmak yaraşır deyip susmak olmaz. Yönetici üyeyi, üye yöneticiyi eleştirsin. Haklı olan da eleştirsin, haksız olan da. Laf ebesi de konuşsun, söyleyecek gerekli sözü olan da. Hepsine cesaret gerek. En çok da eski günlerin eleştiriden azade yöneticisine cesaret gerek. Bu cesareti göstermek yönetici olarak partiye hizmet edebilmenin en başta gelen koşulu.

Demokrasinin demokrasi düşmanlarından kendini koruyabilmesinin tek yolu, daha çok demokrasidir. Demokrasiyi geliştirebilmektir. Yoksa iki de bir, demokrasiyi koruyup kollamaya kalkışan dostlarına benzerdik demokrasinin.

* * *

Bizim tüzüğümüzde demokrasi eskiden beri vardır.

Demokratik merkeziyetçilik anti demokrasi demek değildir.

Yeter ki demokrasiyi hasıraltı edip, merkeziyetçiliği onun üstüne oturtmayalım. Her şeyi merkez en iyi bilir demeyelim.

Merkezin her şeyi en iyi bilebilmesi, demokrasiden sınırsız yararlanabilen sözü geniş, adımları sıkı parti üyesine bağlıdır.

Tartışmada ana halka: Parti içi demokrasinin geliştirilmesi

Başı 15. sayfada

açıklıkla tartışmaya getirecekler midir? Bu ancak parti içi demokrasi anlayışının geliştirilmesi ve yerleştirilmesine bağlı. Bunu daha iyi anlatabilmek için 1 Temmuz 1987 tarihli Atılım'da yayınlanan bir yoldaşın görüşlerinden bir parçayı buraya aktarmak istiyorum. "Yöneticinin görevi üyenin serbestçe konuşması için, eleştirilerini rahatça yapabilmesi için gerekli koşulları yaratmak, bunun önündeki engelleri kaldırmaktır."

M.YUSUF/FAÇ

Yoldaşlarıma sesleniyorum

Başı 15. sayfada

mına parti yurtdışından hangi eylemlerle katılıyor? İşçi grevlerinde, hapishanelerdeki açlık grevlerinde, tutuklu yakınlarının eylemlerinde, referandumda parti yurtdışında ne yaptı? Bütün parti güçlerini birleştiren ortak eylemler nerede? Avrupa'daki yöre komitelerini eleştirmek kolaycılık olur. Eylemleri ortak planlayacak güç, Merkez Komitemizdir. O ne yapıyor? Örnek olsun: Referanduma evet diyen MK bildirimizin tarihi 1 Ağustostur. Bu tarihte Avrupa'da göçmen işçi bulmak için fener gerekiyor. Evet, konuşan parti olmak, parti içi demokrasiyi "geliştirmek" iyi. 2 yılı kazanacaktık. Şimdi bir yılı kazanmak gerek. Gerçekte iş yapan parti olmadan gün bile kazanılamaz.

Haydi yoldaşlar!

Günün belgisi: Konuşan partiden iş yapan partiye doğrudur.

Hikmet SAĞLAM

Komünistler ve...

Başı 8. sayfada

tutan, saygınlık kazanmasına yardımcı olan, açıkyüreklilliği, çalışkanlığı, özveri ve cesaretidir. Nerede olursa olsun, komünist partisinin sesine kulak verir, onun istemlerini ikircimsiz yerine getirir.

Hem partinin verdiği her türlü görevi kesin olarak yerine getirmek, hem de yığın örgütlerinde en sorumlu yerlerde görev yapmak arasında hiç bir çelişki yoktur. Partinin bu konumdaki üyesini kollaması işin bir yanı ise, komünistin, bulunduğu yerin vazgeçilmez kişisi olması, yani alanını ve alanının sorunlarını iyi tanıması diğer yanıdır. Partimizin düşünen, üreten, girişken, yaratıcı, özverili üyelere ihtiyacı vardır. Bu yönde adımlar atan komünistlerin giderek çoğalması umut vericidir. Ama, daha hızlı, daha yaygın ve daha cesaretli adımlar atmak zorunda olduğumuz unutulmamalıdır. Acaba ne olur? sorusuna takılan parti üyesi kalmamalıdır. Hiç bir şey olmaz. Partiden korkulmaz. Parti, hepimizin gönüllü birliğidir. O, ancak uğuruna ölünecek kadar sevilir.

Lenin'i kavrama yolunda birkaç adım atabilmek

● Mehmet ERGÜL

Kendimize Marksist-Leninistiz diyoruz ya... Bazan çok kolay da diyebiliyoruz. Ama, işin doğrusu, bana o kadar kolay gelmiyor bunu demek. Düşünüyorum ki, önemli olan, Marks, Engels ve Lenin'in yaratıcı yöntemine olabildiğince yaklaşabilmektir. Bu yolda bazı adımlar atabilmek bir başarıdır.

Bu yazıda yalnız Lenin'e yaklaşma, ondan ipuçları alma konusunda bazı örnekler vermek istiyorum:

En başta, Lenin örneği bir daha yinelenemez. Çünkü insanlar birbirinin kopyası değiller. Her insan, apayrı bir dünyadır. Lenin'i taklit etmeye kalkışmak doğru olmaz. Iyi de olmaz. Böylesi, en fazlası, iyi çizilmiş bir karikatür olabilir. Önce insanın ayrı bir kişilik olması gerekiyor. Insanlar zaten öyle ya. Bunun öyle olduğunu bizim bilmemizde yarar var.

Lenin, anlıyoruz ki, her şeyden önce bir insandı. Sonra bir düşünür ve devrimci.

Belki şaşacak bir şey yok ama, söyleyelim yine de: Lenin'in yurtdışında sürgünden döndüğü gün, yoldaşlarıyla görüştükten sonra ilk yaptığı, anasıyla kızkardeşinin mezarını ziyaret etmek oldu.

Lenin, inancıyla faaliyeti, sözüyle eylemi birbirine uyan bir insandı. Kolay, basit bir iş midir bu? O zaman diyebiliriz ki: İnancımızla faaliyetimizi, sözümüzle edimimizi, davranışımızı ne kadar birbirine yakınlaştırabilirsek, o kadar iyi. Lenin'e yaklaşma, onu kavrama yolunda o kadar adım attık demektir.

Lenin, sosyal eşitlik için mücadele etti. Ayrıcalıklara karşı çıktı. Eşitliği önce kendi yaşamına uyguladı. Hiçbir haklı neden olmadan Bakanlar Kurulu Başkanı olarak kendisinin maaşını artırmaya kalkışanlara ihtar cezası verdirdi. O kadar çok okuyan bu insan, kullandığı kitapların parasını cebinden öderdi. Parti ve kamu işinde özel armağan kabul etmezdi. Parti kartında sade bir sıfatı vardı: Yayımcı. Yazar, gazeteci yani.

Açıklığı yaşamında da uygulardı. Denir ki, odalarının perdesini çekmeden çalışan adamdı.

Haketmiş bile olsa, karısını Merkez Komitesi'ne üye yaptırmayı düşünmeyen insandı.

Cerjinski'nin kendisini korumak için sivil muhafızlar yolladığını farketmişse, onları tatlı bir kızgınlıkla yanından uzaklaştıran, "işlerinin başına dönmelerini" isteyen insandı. Denir ki, Lenin'in insan olarak en önemli özelliği, kendisiyle alay etmesini bilmesiydi.

Peki, Lenin'in yöntemine nasıl yaklaşmalı?

1917'de Lenin; Marks ve Engels'in "formülleri ezberlemek ve yinelemekle haklı olarak alay ettiklerini" söylüyordu. "Çünkü belli bir dönemin formülleri ancak genel görevleri gösterebilirler. Tarihsel sürecin her döneminin somut ekonomik ve politik koşulları ise, ister istemez bu genel görevleri değiştirir. Teori aynı kalmaz, koşullar teoriyi değiştirir" diyordu Lenin.

Lenin'in son yazıları, bunun en somut örnekleridir. Lenin'in vasiyetnamesi diye de bilinen **Kongre'ye Mektup, İşbirliği Üzerine, İşçi ve Köylülerin Teftişi Nasıl Örgütlenmeli** ve **Az Olsun, Öz Olsun** başlıklı yazıları böyledir. Burlatski'nin belirttiği gibi, bu yazılarda Lenin, Ekim Devrimi'nden önce dile getirdiği düşüncelerin çoğunu **değiştirmiştir.**

Lenin'in Marks'a yaklaşımı da aynı doğrultudadır. Lenin, kapitalist ekonomideki değişikliklere değinirken, "Bunların tümünü bütün sonuçlarıyla **yetmiş tane Marks bile** kavrayamazdı" diyordu. "Ancak" diye devam ediyordu Lenin, "Marksizm, bu değişikliklerin ve tarihsel gelişmenin bellibaşlı ve ana yönleriyle yasalarını ve nesnel mantığını keşfetmiştir." (Cilt 14, s. 325, Ing.)

Yegor Yakovlev'in dediği gibi, nasıl bakmalı Lenin'e? Yaşadığımız karmaşık dönemin özünü kavramada bize yardımcı olsun, bize ipucu versin diye mi ona danışmalı? Zihinlerimizin içinde cirit atan düşüncelerimize çekidüzen vermede bize yardımcı olsun diye mi danışmalı ona? Bir şeyler öğrenmek için mi dönmeli Lenin'e? Yaşamın dayattığı gelişmelere yanıt bulmada bize yardımcı olsun diye mi yaklaşmalı ona?

Yoksa başkalarına akıl hocalığı yapmak için ondan bölümler, paragraflar, cümleler mi ödünç almalı? Üstelik bunları zamanından, yerinden, ilişkilerinden, kısacası bağlamından koparıp kendi zayıflığımıza Lenin'i mi ortak etmeli?

Lenin, bizim bir tartışma arkadaşımız. Onu okuyunca sorunlar çözülmüyor. Lenin'in söyledikleri başlıbaşına bir yanıt olmuyor. Tersine, Lenin sorunlar koyuyor ortaya. Zihnimizi dürtmeye yarıyor. Yeni düşüncelerin besini oluyor.

Sorunlarımıza yanıt bulmayı zaten Lenin'den beklemek haksızlık olurdu ona. Bu, bizim işimiz. Eğer Lenin'e böyle bakamazsak, söylediklerini olduğu gibi alırsak, düşünce donar. Bu da, Yuri Afanasyev'in yazdığı gibi, dogmatizmin kaynağı olur.

Lenin, en değişik düşünce ve kanaatlere sahip insanlarla birlikte çalışmasını bilirdi. "Kongre'ye Mektup" adlı vasiyetnamesinde, partinin bellibaşlı yöneticilerini karakterlerini, bireysel niteliklerini analiz etmiştir. "Ekim Devrimi'nden hemen önce Zinovyev ve Kamenev'le geçen olayı hatırlıyorum. Elbette, bu bir raslantı değildi." Lenin devam ediyor, "Ama bunun kabahati kişisel olarak onların üzerine atılamaz" diyor. Oysa silahlı ayaklanma kararını basında açığa vuran Kamenev ile Zinovyev değil miydi ve Lenin o zaman her ikisinin de hemen partiden atılmalarını istememiş miydi? Lenin'in 1917' de yaptığı değerlendirme, 1922'de değişmiş miydi?

Yegor Yakovlev, "Hayır" diyor. İnsanlar, bazan aceleyle, bazan olayları bütün yönleriyle değerlendiremedikleri için hatalar yaparlar. Ama Kamenev ile Zinovyev'in silahlı ayaklanma kararını basında açığa vurmaları acelenin sonucu değildi. Bile bile, öyle inandıkları için böyle davrandılar.

Lenin, aynı şekilde, "Troçki'nin bolşevik olmamasının kusurunu kendine bulamayız" diyordu. Çünkü Troçki'nin dünya görüşünün temeli böyleydi. Troçki, hiçbir zaman bolşevik olmadı.

Lenin, insanların olumlu yanlarını iyi değerlendirirdi. Yine Yakovlev'e göre, bu onların zayıf noktalarını Lenin'in görmesini engellemezdi. Örneğin Buharin'i alalım. Lenin'e göre, Buharin "Partinin yalnızca en değerli ve bellibaşlı teorisyeni olmakla kalmıyordu. Aynı zamanda haklı olarak bütün partinin en gözde olan yöneticisiydi de.

Buharin'in teorik görüşleri ise, ancak büyük bir ihtiyatla tümüyle Marksist diye nitelenebilir. Onda skolastik olan bir şey var."

Ama burada önemli olan şu: Bu insanlar, partinin yöneticileriydi ve bütün bu insanlarla birlikte çalıştı Lenin. Onlarla birlikte Ekim Devrimi başarıldı. Onlarla birlikte ülke yönetildi. Onlarla birlikte İç Savaş kazanıldı. Yeni Ekonomik Politika başlatıldı.

Büyük bir yöneticinin potansiyeli de burada ortaya çıkıyor: Bu potansiyel ne kadar büyükse, yönetici o derece geniş bir insan topluluğunu kendi çevresine çekebiliyor, onlarla birlikte çalışıyor. Onlarla tartışıyor. Kendi düşüncesini onlarla birlikte ve onlara karşı savunuyor. Kollektif sonuçlara varılıyor. Ve halkın davası için en verimli çalışma buradan doğuyor.

Lenin'i taklit etmeye kalkışmak doğru olmaz. Ama hep danışırsak ona, düşüncesinin canlı özünü yakalayabilirsek, yöntemini kavrayabilirsek önemli ipuçları alabiliriz Lenin'den. Zorluklarımızı çözmemize muhakkak yardım eder. Lenin'i kavramada bazı adımlar atmış oluruz böylece.

TKP MK Genel Sekreteri H.Kutlu yoldaşın TKP'nin 67. kuruluş yıldönümü nedeniyle TKP'nin Sesi radyosunda yaptığı konuşma

Başı sayfa 2'de

Özellikle geçmişte parti içi tartışmaların bölünmelere yolaçtığı durumları, bugün değerlendirirken, bugünkü deneyim ve bilgi düzeyimizden hareket ederek farklı tarafların olumlu bütün yanlarına sahip çıkmalıyız. Belirleyici olarak bu noktayı görmeliyiz. Aynı yöntemi partimizin geçmişte öteki sol güçlerle yaptığı tartışmaları, ya da öteki sol güçlerin kendi aralarında yaptıkları tartışmaları değerlendirirken de uygulamalıyız. Biz hakikatın peşinde koşuyoruz. Iddiamız yanılmazlık değil, doğruları görebilmeyi başarmak olmalıdır.

Örneğin uzun zaman parti içinde Mustafa Suphi çizgisi ile Şefik Hüsnü Değmer çizgisini birbirlerine karşıymış gibi görme yanlışı yapıldı. Hatta birkaç kuşak boyunca bu temelsiz iddianın yol açtığı bölünmeler oldu.

Oysa Mustafa Suphi ve Şefik Hüsnü gibi partimizin kimliğini belirlemiş önderler arasında tercih yapmak ya da çizgilerini karşı karşıya koymak tarih açısından doğru bir yorum değildir. Üstelik bu devrimci sol güçlerin bölünmüşlüğünü derinleştiren bir etken olmuştur. Gerçekte ise TKP tarihinin sürekliliğini sağlayan en önemli bir halka bu iki önderin birbirini izleyen ilkesel ve programatik bütünselliğidir.

Şimdi tarihimizin sürekliliğini sağlayan diğer önemli bir halkayı TKP ile TİP'in birleşme sürecinin tamamlanması perçinleyecektir. Bu birleşme aynı zamanda yakın tarihe bütün ayrıntılarıyla ışık tutabilmek için daha elverişli olanaklar sağlayacaktır. Birleşmiş tek parti olarak örneğin 60'lı yılların gelişmelerine bakışımız, ayrı ayrı bakışımızdan daha olgun ve gelişmiş olacaktır. Bu yöntemsel doğru tüm diğer devrimci sol için ortak tarihe bir bakış geliştirmek açısından da geçerlidir. Örneğin şimdi birçok dergide 60'lı, 70'li yılların gençlik hareketlerinin tarihi yazılmaya çalışılıyor. Daha çok farklılıkların vurgulanmaya çalışıldığı bu yaklaşımların demokratik gençlik hareketi içindeki ayrılıkların daha da derinleşmesini getireceği endişesini taşıyoruz. Oysa eğer devrimci sol güçler kendi aralarında diyalog ve ortak davranış biçimleri geliştirme sürecine girerlerse, devrimci tarihe birlikte sahip çıkmak ve bu tarihe ortak bir yorum getirmek kuşkusuz daha kolay olacaktır ve böylece tarih bugünkü ve gelecekteki mücadelemizi güçlendiren canlı bir etkene dönüşecektir.

Yoldaşlar,

Önümüzde zorlu bir dönem var. Barış ve demokratik yenilenme için mücadelenin perspektifinin somut belirleneceği bir döneme giriyoruz. Merkez Komitemiz 6 Eylül referandumunun sonuçlarını önümüzdeki günlerde geniş bir şekilde değerlendirip MK 7. Plenumu kararları ışığında önde duran görevleri saptayacaktır. Ama şimdiden şu söylenebilir: Referandum sonuçları, genel seçimlerde bir demokratikleşme sürecini başlatmanın olanaklarını artırmakla birlikte, bu olanakları gerçekleştirmenin son derece zor olduğunu da gösterdi. Bugün partimizin 67. kuruluş yıldönümünü kutlarken, önümüzdeki zor mücadele döneminin ağır ve sorumlu görevlerini üstlenmeye hazır olmak en önemli sorundur. Şimdi her çaba buraya yönelmelidir. Bunu başaracağımıza olan inançla hepinize en iyi dileklerimle selamlarımı sunarım.

ÇARK BAŞAK-ATILIM...

Başı 1. sayfada

ne olduğu, bu süreç içinde diğer sol partilere yaklaşımın nasıl olduğu, legal ve illegal kadroların birlikte uyumlu çalışma sorunun nasıl çözüleceği, TİP ve TKP adlarının bırakılmasıyla başka örgütlerin buna sahip çıkacağı ve az da olsa yeni programın içeriğine yönelikti. Toplantılara katılan tüm izleyiciler birleşmeyi selamladıklarını belirttiler.

UZ basın festivalindeki ortak etkinlikler gerek iki partinin kadrolarının kaynaşmasına yönelik gerekse bağlaşıklıklarımız ve Türkiyeli işçilerle ilişkilerin geliştirilmesine yönelik katkılarıyla TBKP'nin oluşma sürecine yeni bir ivme kazandırdı.

TKP Merkez Komitesi açıklaması

Başı 1. sayfada

mokrasiye geçilemeyeceği ortadadır.

İçinde bulunduğumuz bu kritik koşullarda demokrasi güçlerinin sorumluluğu kat kat artıyor. Demokrasi güçleri tamamen eşitsiz koşullarda verdikleri mücadele ile referandumu az bir farkla da olsa kazanmayı başardılar. Ama referandum demokrasi düşmanlarının yenilgiye uğratılmasının hiç de kolay olmadığını gösterdi. Referandumun başarısı, yasal muhalefet partilerden devrimci sola kadar uzanan geniş politik güçlerin, sendikaların öteki yığın örgütlerinin, aydınların demokrasi fikri çevresinde birleşebilmelerinin ürünü olmuştur. Ama aynı zamanda sağlanan birliğin yeterince etkili olmadığı da görülmüştür.

Şimdi bu kritik koşullarda somut hedeflerde birleşmek ve bu hedefler için kararlı bir mücadeleyi yaşama geçirmek zorunludur. Antidemokratik seçim yasasına karşı bütün demokrasi güçleri aktif bir tutum almalıdır. ANAP hükümetinin zorbalıkla yarattığı antidemokratik seçim koşullarını onaylamak, ANAP'ın seçim zaferini baştan kabul etmek demek olacaktır.

Muhalefet partileri hayale kapılmamalıdır. Hiçbir muhalefet partisi bu koşullarda tek başına çoğunluk sağlamayı başaramaz. Seçimlere katılma hakkını elde etmiş olan muhalefet partilerinden birinin bile böylesi bir hayale kapılması, ANAP'ın amaçlarına ulaşması için yeterli olacaktır.

ANAP'ın planlarını boşa çıkarmanın tek yolu bütün demokrasi güçlerinin ortak bir tutumda birleşmesidir. Antidemokratik seçim yasasına karşı demokratik bir seçim yasası için ve giderek 1982 anayasasına karşı demokratik bir anayasa gerçekleştirmek için birleşildiğinde, demokrasi mücadelesinin başarısı için şimdiden öngörülemeyecek kadar büyük olanaklar ortaya çıkabilir.

Demokrasiye ancak demokratik muhalefetin birlikte çizecekleri bir yoldan ve onların oluşturacağı demokratik bir platformla geçilebilir. Şimdi bu olanaklıdır.

Halk 6 Eylül referandumunda demokratik bir istikrar istediğini göstermiştir. Halkın yarısından çoğu demokrasi için evet oyu kullanmıştır. Referandumda hayır oyu kullananların ezici çoğunluğu ise politik istikrar endişesi ile bu tutumu almıştır. Hayır oyu kullananları demokrasi karşıtı ve ANAP yandaşı gibi görmek büyük bir yanılgı olur. Geçersiz oy kullananların çoğunluğu da 1982 Anayasasına karşıdır.

Demokrasi güçleri şimdi referandum mücadelesinden gereken dersleri çıkararak halka politik istikrarın ancak demokrasi koşullarında, bütün demokratik güçlerin eşit haklı olarak özgürce katıldıkları demokratik bir rejimde olanaklı olabileceğini gösterebilmelidirler. Politik istikrar istemeyen, huzursuzluk yaratan, sürekli gerginlik kışkırtan ANAP hükümetidir. Şimdi ANAP'ın antidemokratik koşullarda seçimleri oldu bittiye getirip hükümetini sürdürme çabası, kendi başına bir istikrarsızlık kaynağıdır.

Hükümetin otoriter rejimi yerleştirme, zorbalıkla beş yıl daha iktidarda kalma, demokrasiye geçişin yollarını tıkama çabalarına karşı ciddi bir direniş ortaya çıkabilir. Seçimlerin boykot edilmesi görüşü tartışılmakta, muhalefet partileri bir oldu bittiye boyun eğmemenin yollarını araştırmaktadır.

TKP demokratik muhalefet içinde yer alarak, böylesi ortak bir tutumun oluşması için her çabayı gösterecektir.

Şimdi bütün komünistler bulundukları her yerde demokrasi yandaşı çevrelerin ortak bir politik tutumda birleşmesi için derhal harekete geçmelidir.

Şimdi bütün demokrasi güçleri, bütün partiler ve politik çevreler, sendikalar, bütün meslek örgütleri, aydınlar ve gençler, basın mensupları ve bilim adamları, zaman kaybetmeden bu kritik durumda görüşlerini açıklamalıdır. Bütün demokrasi güçlerinin ANAP hükümetinin oldu bittilerine karşı ortak bir tutumda birleşebilmesini sağlamak en yakıcı, en önemli görevdir.

10 Eylül 1987

TKP MK SEKRETERLİĞİ

ERKEN SEÇİM VE TARTIŞMA

Başı 1. sayfada

tik Büro genelgesinde de belirtildiği gibi, gerek şu andaki tartışma, gerekse program ve tüzük üzerine yapılacak tartışma, partiyi günlük, politik ve örgütsel çalışmalardan uzaklaştırmamalıdır.

Bu başarılabilir mi?

İç tartışmaları böyle bir rotaya yöneltmekte zorluklar çekildiği açıktır. Buna karşılık, bu alanda adımlar atan örgütler de vardır. Örneğin Federal Almanya Yöre Komitesi'nin referandum öncesi eylemsizlik nedeniyle herkese örnek olacak şekilde samimiyetle özeleştiri yapması ve politik inisiyatifsizliği eleştirerek, hemen harekete geçmesi, referandum öncesi ve sonrasında, 12 Eylülü protesto eylemlerinde, UZ şenliklerinde mümkün olabilen aktifliği göstermesi, tartışmayla dışa açılmanın ve bağlaşıklarla ilişkileri geliştirmenin çelişmediğin göstermiştir. Diğer parti örgütlerimizde de bu yönde çabalar vardır.

II.

Tartışmalarımızın partiyi dışa açılmaktan ve geniş bağlaşık güçlerle birleşmekten alıkoyan engellerin derin analizine yöneledığı ölçüde partiyi güçlendirme hedefine ulaşacağı açıktır. Tartışmanın başlangıcında, Politik Büro yol gösterdi. Eski teorik yaklaşımlarla, eski program ve politik stratejiyle, eski örgütsel anlayışlarla ileriye gitmek olanaklı mıdır? Tartışmada bu sorular ne ölçüde açık ve sert bir şekilde gündeme gelebildiyse, yoldaşlar o ölçüde, somut çözüm yolları arayışına girebilmişlerdir. Bu olabildiği ölçüde, tartışmalara katılan yoldaşlar, TKP-TİP birliğinin, parti içi demokrasinin, yeni program, yeni politik strateji zorunluğunu, yaratıcı Marksizm-Leninizmi öğrenmenin büyük önemini ortaya çıkarabilmişlerdir.

Şimdilik tartışmamızın, bir bütün olarak bizi bu sonuçlara ulaştırdığını söylemek erken olur. Henüz ilk adımlar atılmıştır. Sorunların bir bölümü ortaya konmuş, çözüm yolları üzerine ilk yaklaşımlar ortaya çıkmaya başlamıştır. Federal Almanya parti örgütünde, Hollanda parti örgütünde ve öteki örgütlerimizde yığın örgütleri ve parti örgütleri üzerine yapılan keskin tartışmalar çok önemli sorunları ortaya çıkarmaktadır. Yığın örgütlerinde komünistlerin rolü üzerine ilginç görüşler ortaya atılmıştır. Yerel parti örgütlerinin inisyatifini körelten aşırı-merkeziyetçi geleneksel uygulama, örgütlerin parti politikasına ilgisizliğine yol açan olgu, yani yerel politik parti ajitasjonunun yapılmayışı, adeta alışkanlık halini alan üyeleri tek tek bağlarla kağıt üzerinde üye haline getirmenin sorunları, partimizin gündemine yurtdışında gelmiştir.

Şu aşamada bizi bekleyen tehlike, aynı anda hem eski ve hem de yeni ödevleri bir çırpıda yerine getirme yolunda sabırsızlığa kapılmaktır. Bu, umutsuzluğa götürür. Ülkemizin ağır politik sorunlarıyla boğuşurken, partide yenilenme sürecini başarıya ulaştırmak gerçekten zor bir görevdir. Bize gerekli olan devrimci kararlılıktır.

III.

Parti içi tartışma, her zaman olduğu gibi yeni bir düzeyde parti birliğini kurmak amacıyla bağlıdır. Açık ki, birlik herşeyden önce parti program ve tüzüğü temelinde ortaya çıkar. Bu açıdan bakıldığında şimdilik esas olarak parti yaşamına ilişkin sorunların ele alındığı bu tartışma böyle bir amaca doğrudan sahip değilmiş gibi görünebilir. Gerçekte ise, bu ilk adımı program ve tüzük tartışması izleyecektir. Amaç, Politik Büro genelgesinde de belirtildiği gibi, bu tartışmayla program ve tüzüğün tartışılmasına en iyi ortamı, en demokratik koşulları sağlamaktır. Parti birliğinin sağlam temellerde pekişmesi işte bu ikinci tartışmada atılmış olacaktır.

Parti içi tartışma, daha şimdiden bize şu genellemeyi yapma olanağı veriyor: Açıklık, eleştiri ve bir bütün halinde parti içi demokrasinin genişletilmesi, parti birliğini ve parti disiplinini güçlendirmekte, tartışma partiyi felce uğratmak şöyle dursun, canlandırmaktadır. Yeni tarzda düşünme ve davranma zorunluğu giderek kavranmaktadır.

Elbette her zaman olduğu gibi şimdi de, partinin bu doğrultusunu kavramakta zorluk çekenler, gerek Atılım'da, gerek yerel örgütlerde yapılan eleştirilerden kaygı duyanlar vardır. Bu, hem doğal, hem de geçici bir olgudur. Parti geriye çevrilmez bir yenilenme sürecine girmiştir. Açıklık, eleştiri, özeleştiri geniş bir parti içi demokrasiye yol açtığı ölçüde, bu ilk gürültülü tartışmanın yarattığı kaygılar dağılacak ve farklı görüşler arasında uygarca tartışma kültürü geliştikçe, tartışmanın zararlı "yan ürünleri" de ortadan kalkacaktır.

Böyle zararlı "yan ürünler"in varolması doğaldır. Haksız, insafsız ve karşısındakini "ezmek", "yok etmek" için yapılan eleştirilere rastlanmaktadır. "Hesaplaşmacı" yaklaşımlar ortaya çıkmaktadır. Partide yenilenme sürecine karşı kuşku uyandırıcı bulanık tasavvurlara, iddialara rastlamak mümkündür. Bunlara karşı ne yapılabilir? Herhalde susulmaz. Marks, eleştiri hakkının, eleştireni eleştirme hakkını da içerdiğini söylemiştir.

Bizim ödevimiz, başlanan yolda sonuna kadar gitmektir. Parti içi demokrasi, tartışma, eleştiri yalnız ve yalnızca komünistlere, tüm hayatını partiye adamış insanlara güç verir.

Şimdi bizim için aktüel ve ivedi soru şudur: Bu tartışma içinde hem parti içi demokrasiyi adım adım geliştirip, hem de ülkemizde demokrasi ve barış uğrundaki savaşımda dönemeç yaratabilecek olan erken seçimlere hazırlanabilecek, bu seçimlerin sonuçlarına kendi katkımızı yapabilecek miyiz?

Her bir üyenin katkısı işte bu sorun karşısındaki tutumuyla bağlı olacaktır.

ÇİN BASINININ AYNASINDA

Başı sayfa 4'de

Bununla birlikte sosyalist ülkelerin çözmekte oldukları şu görevlerin ortaklığı yadsınmıyor: Sosyalist düzenin mükemmelleştirilmesi, onun üstünlüklerinin ortaya çıkarılması ve sosyalizmin bu üstünlüklerinin bilimsel-teknik devrimin kazanımlarıyla birleştirilmesi. Örneğin CKP MK'nin teorik organı "Huntsi" dergisi ÇHC'de reformların fiilen gerçekleştirilmesinde dikkate alınması gereken SSCB ve sosyalist ülkelerdeki dönüşümler deneyiminin dört temel yanının varolduğunu belirtiyor. Bunlar arasında şunlar sayılıyor: Birincisi, "sarsılmaz bir kararlılık ve katılık ruhuyla dolu olarak reformların yaşama geçirilmesi" için ekonomik reformların tüm zorluğu ve karmaşıklığının tam anlamıyla bilincine varılması zorunluluğu. İkincisi, "teorinin reformlardaki öncü rolünün ciddiyetle dikkate alınması" zorunluluğu. Bu noktada Marksist-Leninist teorinin reformlar pratiğinde geliştirilmesi gereklidir. Üçüncüsü, "reformları sıkı bir biçimde koordine etmek, onları bütünsel olarak gerçekleştirmek" zorunluluğu. Ve dördüncüsü, "ekonomik reformlar politik reformlarla sıkıca bağlanmalı ve birbirlerini karşılıklı teşvik etmelidirler."

Birçok makale yazarının sosyalist ülkelerde yaşanan dönüşümler deneyimine ilgisinin yapmacık olmadığı açıktır. Onlar, sosyalist kuruculuk pratiğinin karşılıklı incelenmesi ve şimdi ortaya çıkan dev görevler nedeniyle deneyim alışverişinin SSCB ve ÇHC acısından önemini vurguluyorlar. Ekonomist Çjen Byao bu sorunu orijinal bir biçimde ortaya koydu. Çin ve Sovyetler Birliği'ndeki ekonomik dönüşümlerin karşılaştırılmasına yönelik yazısının son bölümünde Çjen Byao, ülkelerimiz arasında ekonomik gelişme alanında gerçek bir yarışmanın başladığını ve bu yarışmayı bütün dünyanın izlediğini belirtti. Eğer bu yarışmaya katılanlar kendi zayıflıklarını yenebilmek için birbirlerinin üstün yanlarını etkili bir biçimde benimseyebilirlerse, bu durum yarışmanın gidişini ve sonuçlarını olumlu olarak etkileyecektir. Sonuçta iki ülkemizin halkları da, dünyadaki sosyalizm davası da kazançlı çıkacaktır.

22 Mayıs 1987 tarihli, "NOVOE VREMYA" dergisinin 21. sayısından çeviri.

ATILIM BU SAYI 2 DM'dir

ATILIM 15 Günlük Gazete. Herausgeber Ermis Verlag. Satz/Dizgi. Umbruch/Tertıp. Druck/Baskı Eigene Herstellung. İsteme Adresi Postfach 101016. 4300 Essen 1. Ödeme: Ermıs Verlag. Stadtsparkasse Essen. BLZ 36050105. Knt. Nr. 712703. Fıyatı 1DM. Abone 1 yıllık 48DM

Demokrasi Kültürü ve Sol

Özal, referandumda karşısındaki muhalefet güçlerini bölüp parçalama taktiğini yine uyguladı. Amacına tümüyle ulaşamadıysa da büsbütün başarısız olduğu söylenemez. Neydi bu taktiğin özelliği? Oligarşinin politik temsilcisi -12 Eylül öncesine dönme tehdidi temelinde- her bir muhalefet liderinin taraftarı kitleleri öteki liderlere karşı kışkırtarak onları özgürlüklerin geri verilmemesine alet etmeye çalıştı. Bir politik liderin politika yapabilme koşulunun, çoğunluğun onun görüşlerini onaylaması olduğunu iddia ederek bu görüşleri paylaşmayan kitleleri o lidere politik hayat hakkı tanımamaya çağırdı. Böylece Özal farklı görüşlere tahammülsüzlüğün açık savunucusu olarak, ülkemizdeki zayıf demokrasi kültürünü büsbütün kurutup yok etmeye kararlı olduğunu bir kez daha kanıtlamış oldu.

Muhalefet güçlerini bölüp parçalama taktiğinin uygulanabilmesi zaten demokrasi kültürünün zayıflığından ileri geliyor. Bu zayıflık nedeniyle ortak nesnel çıkarlar, ortak politik düşünceler var olmasına rağmen demokrasi güçleri arasındaki rekabet ve ayrılıklar, demokrasiyi kazanmayı amaçlayan ortak bir politik davranışın oluşmasını engelliyor. Bunun sonucunda Özal hükümetine karşı ve demokrasiden yana olduklarını ifade eden güçler referandumda farklı tutumlar alabildiler. Sol güçler arasında bu farklılaşma daha da belirgin oldu. Demokratik özgürlüklerin genişletilmesi yolunda bir adım olarak "evet" diyenlerin yanısıra, yasakların tümüne karşı oldukları için boykot eden partilerin yanısıra, Türkeş ile Erbakan'a veya Demirel'e karşı oldukları için "hayır" diyen kesimler vardı.

Demokrasi kültürünün zayıflığında birçok etkenin rolü var. Burada sol partilerin sahip oldukları politik değer sistemlerinde demokrasinin mutlak bir değer olarak yer almayışına ve politik davranışları belirleyen bir norm durumuna gelmeyişine işaret etmek istiyoruz. Demokrasi kültürünü toplumda yaygınlaştırmak herkesten önce solun temel bir görevi olmalıdır. Hümanizm, yurtseverlik, akılcılık gibi demokratizm de solun politik kültür mirasının önemli parçasıdır. İşçi sınıfının günümüzde aydınlarla bağlaşıklık kurabilmesinin vazgeçilmez bir koşulu demokratizmin en tutarlı savunucusu olduğunu pratikte kanıtlayabilmesidir. Sol güçler demokrasi kültürüne sahip çıkıp toplumda yaygınlaştırabildikleri ölçüde politik ve ideolojik etkilerini de arttırabileceklerdir. Öte yandan demokrasiyi kazanmak amacına bağlanan politik mücadelede, farklı demokrasi güçlerinin farklı demokrasi anlayışları arasında ortak düşünce temellerini geliştirmeye

● Aydın TURAN

yönelik ideolojik mücadelede, demokrasi kültürünün toplumda yaygınlaşması için elverişli koşulları geliştirecektir.

Günümüzde sol güçler, özellikle devrimci sol demokrasi kültürüne sahip çıkma konusunda yeterince insiyatifli davranamıyor. Gerçi demokratizm solun kendi politik geleneğinden kaynaklanmaktadır. Ama bu tarihsel olanağın güncel gerçekliğe dönüşebilmesi, solun bu geleneğe sahip çıkıp onun en tutarlı savunucusu olmasını gerektirir. Bunun için de herşeyden önce demokrasi kültürü solun kendi içinde, sol güçler arasındaki ilişkilerde hayata geçebilmelidir. En basit bir deyişle örneğin sol içi farklı görüşlere yalnız hayat hakkı tanıyan değil, onların tam bir özgürlük içinde savunulabilmesini ve demokratik olarak tartışılabilmesini güvence altına alan, böylece politik-ideolojik çeşitlilik içinde bütünselliğini sağlayan bir sol hareket oluşabilmelidir.

Devrimci solun demokrasi kültürüne sahip çıkma konusundaki isteksizliğinin tarihsel ve güncel bir dizi nedenleri var. Birkaç noktaya değinmekle yetineceğiz. Birincisi, demokrasi kültürünün burjuva demokrasisinden kaynaklandığı için ona sahip çıkmaya değmeyeceği kanısıdır. Oysa işçi sınıfı mücadelesinin her aşamasında demokrasi kültürüne sahip çıkıp geliştirerek, yeni ögelerle zenginleştirerek amacına ulaşır. Diktatörlüğe, ya da otoriter rejime karşı burjuva demokrasisi-başka bir seçenek yoksa- ileri bir adımdır. Sosyalist devrime yaklaşma biçimi ancak demokrasiyi koruyarak ve güçlendirerek bulunabilir. Sosyalizme geçiş ancak politik demokrasi temelinde olanaklıdır. Sosyalizmi kurmak ve geliştirmek için sosyalist demokrasiyi sürekli geliştirmek zorunluktur. Her defasında sol güçler kendileri için ne kadar demokrasi geliştirebilmişlerse topluma da o kadar yayabilirler.

İkinci bir yanılgı, demokrasi kültürünün solu istikrarsızlaştıracağı korkusudur. Sol içinde demokratik ilişkilerin ve sol partiler içinde farklı görüşlerin varlığını onaylamanın bölünme ve gruplaşmaları artıracağı zayıflık ve istikrarsızlığa yol açacağı sanılmaktadır. Oysa pratik bunun tersini doğruluyor. Demokrasi kültürünün zayıflığı koşullarında ortak görüşlerin daha kolayca farklı davranışlara dönüşebildiğini gösteriyor.

Kendi iç yaşamında demokratik bir kültürü geliştiremeyen devrimci sol bir örgüt (Komünist Partisi de içinde) farklı görüşleri ortak bir politik iradenin oluşma sürecine de katamaz. Böyle bir örgütte fraksiyonların, gruplaşmaların olması kaçınılmazdır. Fraksiyon ve gruplaşmalar ise örgüt içi demokrasiyi güdükleştirir ve böylece kısır döngüye girilmiş olur. Kendi iç yaşamında demokrasiyi uygulayamayan bir sol örgüt diğer sol güçlerle de arasında demokratik ilişkiler oluşturamaz ve izole olur. Böyle bir örgüt elbette topluma da demokrasi kültürünü yayamaz. Böyle bir durumda sol güçler arasında parçalanmalara, demokrasi güçleri arasında kamplaşmalara daha kolay yol açılmış olacaktır. Ancak demokratik iç işleyişe sahip parti ve örgütlerin birbirleriyle demokratik ilişkiler kurabildikleri bir sol hareket topluma demokrasi kültürünü yayabilir. Ancak bu durumda, solun demokrasi kültürüyle sol dışındaki demokratik güçlerin demokrasi kültürünün etkileşimi toplumda yeni bir demokrasi kültürünün oluşmasına yol açabilir.

Bu yeni demokrasi kültürüne sol güçlerin katkısını Nazım Hikmet'in dizeleriyle şöyle ifade edebiliriz:

"Yaşamak, bir ağaç gibi tek ve hür,
ve bir orman gibi kardeşçesine,
bu hasret bizim!"

Sol güçler, halkımızın özlemi bu demokrasi kültürünü toplumda yaygınlaştırabilirler. Elbette bu kültürün egemen olması sosyalizmin kurulmasından sonra gerçekleşecektir.

Üçüncü bir yanılgı da solcuların, komünistlerin doğal olarak zaten demokrat oldukları, bu nedenle demokrasi kültürüne ihtiyaç olmadığı kanısıdır. Bu da tersinden doğrudur. Çünkü demokrat olmadan solcu, ya da komünist olunamaz. Üstelik solcu, komünist olduktan sonra da demokrasi okulunda okumak zorunludur ve bu okulun sonu yoktur. Solcular, komünistler tutarlı demokrattırlar, ama bu kendiliğinden sahip olunan bir erdem değil, başarılması gereken bir görevdir. Pratikte böyle olması için sürekli çalışmak gerekir.

Kitleyle bağlı devrimcilerin varlığı, demokrat olmaya; sol parti ve örgütlerin gücü ve istikrarı, örgüt içi demokrasiye; etkili bir sol hareketin gelişmesi, sol içi demokratik ilişkilere; toplumda demokratik güçler arasında işbirliğinin oluşması, yeni bir demokrasi kültürünün yayılmasına bağlıdır.

Amerikancı, gerici ve militarist güçlerin muhalefeti bölüp parçalayarak politik amaçlarını gerçekleştirmelerinin önüne geçebilmenin en etkili yöntemi, sol güçlerin toplumun her kesiminde, her alanında, her hareket, parti ve örgüt içinde demokrasi kültürünü güçlendirmesidir. Bu yöntem, bireylerin eşit ve özgür olarak, halka halka genişleyen demokratik kollektifler içinde, demokrasiyi kazanmak mücadelesine en yığınsal olarak katılmalarının koşullarını hazırlayacaktır.